

Z ráje do ráje

Babylónská věž

Bůh – Jak Jej mnozí neznají

Náš osobní čas s Bohem

Vědecký pohled na svět

Utrpení – proč je Bůh dopouští?

Jiný Bůh

Můj tatínek je klamoter

Potřebujete anděla strážného?

Nová možnost

KATERINA ROGERS

V minulých číslech jsme se, mimo jiné, zabývali důvody a okolnostmi, které Boha vedly k tomu, že se rozhodl, tehdejší svět zničit potopou. Dozvěděli jsme se, že všem obyvatelům Země nabídl možnost záchrany. Jen rodina Noemova přijala Boží nabídku a byla tak zachráněna před potopou. Celkem bylo zachráněno osm lidí. Noe se svou manželkou, jejich tři synové – Sem, Cham a Jáfet se svými manželkami. Jen několik málo lidí uvěřilo Božímu varování a přijalo nabídku k záchraně.

Bůh dal lidstvu novou možnost. Jak reaguje Noe se svou rodinou? Z radosti nad záchranou před jistou smrtí staví Noe z vděčnosti oltář. To nám sděluje 1M 8,20: - „*Noe tehdy postavil Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých zvířat a ze všeho čistého ptactva a obětoval na oltáři zápalné oběti.*“ Noe nezapomíná na Boží láskyplnou péči, která byla jemu a jeho rodině prokázána.

Bůh vidí Noemovou věrnost a žehná jemu i jeho rodině. Kromě toho s ním uzavírá smlouvu, která platí nejen pro něho, ale i pro další generace. „*Uzavírám s vámi tuto smlouvu: Veškeré tvorstvo už nikdy nebude vyhubeno záplavou vody. Už nikdy nenastane potopa, jež by zničila Zemi.*“ Tehdy Bůh řekl: „*Toto je znamení smlouvy, kterou uzavírám s vámi i s každou živou bytostí, jež je s vámi, pro všechna příští pokolení: Na oblak pokládám duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a Zemí.*“ (1M 9,11-13) Tuto smlouvu uzavírá tedy Bůh nejen s Noemovou rodinou, ale i s námi. Vidíme v ní Boží lásku, neskonalou milost a trpělivost, kterou má se svými dětmi.

O několik kapitol dále se dočítáme o další významné stavbě, která ale vyvolala u Hospodina zcela opačnou reakci, než stavba oltáře. Ne všechny děti a potomci Noemovi se rozhodli pro Boha, a tak se postupem času znovu rozmohla nevěra a neposlušnost vůči Bohu, která se projevila ve stavbě Babylónské věže. Na první pohled bychom mohli namítnout, že se přece nemůže jednat o nic tak špatného, ale když se podíváme podrobněji na okolnosti a záměry, které k této stavbě vedly, přijdeme k docela jinému závěru. Genesis 11,4 nám odhaluje skutečné motivy stavitelů: *Řekli si totiž: „Pojďme,*

postavme si město a věž, jejíž vrchol dosáhne až k nebi. Tak si uděláme jméno, abychom nebyli rozptýleni po celé zemi!“ V tomto činu se projevila pochybnost vůči Bohu a nedostatek důvěry v Jeho zaslíbení, že tento svět už nikdy nebude zničen potopou. Kromě toho to byla pýcha ve své schopnosti a dovednosti, stejně tak, jako touha po obdivu, která vedla ke stavbě Babylónské věže.

Jak stavbou korábu, tak stavbou oltáře ukázal Noe svou viru a poslušnost vůči Bohu, i když z lidského hlediska především stavba korábu postrádala veškerou logiku. Stavba Babylónské věže se nám může zdát být logickou a rozumnou odpovědí na potopu, a přesto je z biblického pohledu projevem neposlušnosti a pýchy. Jak jednáme v našich životech my? Spoléháme se na Boží zaslíbení, řídíme se radami našeho milujícího nebeského Otce, i když se zdají být našemu logickému myšlení vzdáleny?

Bible mluví znovu a znovu o druhém příchodu Ježíše Krista a o věčném a šťastném životě na nové zemi, tedy o událostech, které jsou pro naše lidské chápání těžko pochopitelné. Tento slib, který nám Bůh dal, můžeme číst ve Zjevení Jana: „*Potom jsem uviděl nové nebe a novou zemi. První nebe a první země totiž pominuly a moře již nebylo. Já Jan jsem uviděl svaté město, Nový Jeruzalém, jak sestupuje od Boha z nebe, připravený jako nevěsta okrášlená pro svého manžela. Uslyšel jsem mocný hlas z nebe: „Hle, Boží stánek s lidmi: bude bydlet s nimi a oni budou jeho lid; Bůh sám bude s nimi a bude jejich Bohem. Bůh jim setře každou slzu z očí a smrt už nebude, ani nářek ani křik ani bolest už nikdy nebude; neboť první věci pominuly.“ Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, činím všechno nové.“ Řekl mi: „Napiš, že tato slova jsou věrná a pravdivá.“* Zjevení Jana 21, 3-5

Jsme vyzýváni k tomu, abychom Ježíšovým slovům uvěřili a na Jeho příchod se připravili. Rozhodněme se tedy pro Boha a k životu v souladu s Jeho vůlí už dnes. Jozue to vyjádřil následujícími slovy: „*Toho tedy nejpilnější buďte, abyste milovali Hospodina Boha svého. Pakli se vám zdá zle sloužiti Hospodinu, vyvolte sobě dnes, komu byste sloužili, buď bohy Amorejských, v jejichž zemi bydlíte; jáť pak a dům můj sloužiti budeme Hospodinu.*“ (Jozue 23,11; 24,15) □

Impressum

Nezávislý časopis »Z ráje do ráje« sleduje čistě misijní účel. Vychází šestkrát za rok. Cena jednotlivého výtisku je 30 Kč plus poštovné. Redakce a případní spolupracovníci pracují bez nároku na odměnu. Rádi bychom zasílali časopis na sběrné adresy, snížíme tím náklady na poštovné a uspoříme spoustu práce. Máte-li zájem, můžete si časopis objednat a předplatit na celý rok na adrese redakce. Pokud se vám časopis líbí, nabídněte ho sousedům, známým a spolupracovníkům. Mnozí z nich jistě o radostné zvěsti ještě neslyšeli.

Redakce:

Jaroslav Juřica
Ivana Trunečková

Adresa redakce:

Vydavatelství a nakladatelství Jurica Marcela – Ráj
Lubenská 630
739 11 Frýdlant n/Ostr.
E-mail: jaromar66@t-online.de
Tel/Fax: 0049 8024-473152
IČ: 732 32 785
Reg. značka Ministerstva kultury MK ČR E 15637
ISSN 1801-0059

Bankovní spojení:

Komerční banka Frýdlant n.O.
Číslo účtu: 86-5795310207/0100
Var. Symbol: 2005; Konst. Symbol: 308
IBAN: CZ6601000000865795310207
BIC: KOMBCZPP

Layout: video-musik.de

Tisk: Duotisk
Těškovice 61
747 57 Velká Polom

obsah

2	Nová možnost Katerina Rogers	úvodník
4	Babylónská věž Ellen G. White	téma
7	Jiný Bůh Tomáš Kábrt	první přikázání
7	Můj tatínek je klamoter pravdivý příběh pro děti i dospělé	dětem
8	Bůh – jak jej mnozí neznají Ján Kováčik	první přikázání
12	Náš osobní čas s Bohem Samuele Bacchiocchi	společenství s Ježíšem
15	Vědecký pohled na svět Armin Krakolinig	Biblická věda
16	Smrt ... a co dál? M. A. Finley	Ježíš hojí!
17	Staroslověnský překlad Bible a počátky českého biblického překladu. Milan Latka	Biblická historie
19	perličky	
21	Utrpení – proč je Bůh dopouští? Peter Hahne	Ježíš hojí!
24	Potřebujeme anděla strážného? Jaroslav Juřica	našim čtenářům

»Pojďme, postavme si město a věž, jejíž vrchol dosáhne až k nebi. Tak si uděláme jméno, abychom nebyli rozptýleni po celé zemi!«

1 M 11,4

Babylónská věž

ELLEN G. WHITE

**„A tak
rozptýlil je
Hospodin
odtud po vsí
zemi.“**

1 Moj 11,8

Celá země mluvila jednou řečí, stejnými slovy. Když lidé putovali na východ, našli v babylónské zemi planinu a na té se usadili. Tehdy si řekli: „Pojďme, udělejme cihly a vypalme je v ohni.“ A tak měli cihly místo kamene a asphalt místo malty. Řekli si totiž: „Pojďme, postavme si město a věž, jejíž vrchol dosáhne až k nebi. Tak si uděláme jméno, abychom nebyli rozptýleni po celé zemi!“ Hospodin však sestoupil, aby spatřil to město a tu věž, kterou lidští synové stavěli. Hospodin si řekl: „Hle, lid je zajedno a všichni mají jednu řeč. A toto je jen začátek jejich díla. Nic jim už nezabrání vykonat, cokoli si předsevzali. Nuže, sestoupíme a zmatek tam jejich řeč, aby jeden nerozuměl řeči druhého.“ Hospodin je odtud rozptýlil po celé zemi, a tak to město přestali stavět. Proto se to město jmenuje Babel, Zmatek, neboť tam Hospodin zmátl řeč všech obyvatel země. Hospodin je odtud rozptýlil po celé zemi. 1 M 11, 1-9 Nová Bible Kralická

I když celá stavba věže nebyla ještě dokončena, v hotových částech se již zabydlovali její stavitelé. Jiné místnosti nádherně zařízené a vyzdobené byly věnovány modlám. Lidé oslavovali své úspěchy, velebili bohy ze stříbra a zlata a stavěli se opovážlivě proti Vládcí nebe a země. Náhle se dílo, které tak úspěšně postupovalo, zastavilo. Byli poslání andělé, aby překazili úmysl stavitelů. Věž dosáhla obrovské výše a dělníci, kteří pracovali nahoře, se nemohli přímo dorozumívat s dělníky, kteří pracovali dole. Proto byli na různých místech stavby v určitých vzdálenostech postaveni mužové, z nichž každý přijímal příkazy k přísunu potřebného materiálu a jiné pokyny, týkající se práce na stavbě, a každý z nich je předával muži nejbližší stojícímu. Když jeden druhému předávali potřebné zprávy, andělé zmátl jejich jazyk tak, že byl žádán materiál, který nebyl potřebný, a vyřizované příkazy byly často pravým opakem udělených příkazů. Nastal zmatek a zděšení. Veškerá práce se

zastavila. Nebylo možno obnovit soulad a vzájemnou součinnost. Stavitelé si naprosto nedovedli vysvětlit toto nedorozumění a ze vzteku a zklamání začali obviňovat jeden druhého. Jejich společenství skončilo bojem a krveprolitím. Blesky z nebe jako důkaz Boží ne- libosti srazily pak horní část věže a smetly ji dolů. Tak byl opět lidem dán důkaz, že je to Bůh, který vládne v nebi.

Až do této doby mluvili všichni lidé jedním jazykem; nyní se seskupili ti, kdož si navzájem rozuměli, a jednotlivé skupiny se rozešly různým směrem. „*A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vší zemi.*“ (1 Moj 11,8) Tímto rozptýlením byla zalidněna země a úmysl Hospodinův byl splněn použitím téhož způsobu, jímž lidé chtěli zabránit jeho splnění.

Abraham a zaslíbení potomkové

Bůh si vybral Abrahama, aby skrze něj uskutečnil svou vůli. Především mu oznámil, aby opustil modloslužebný národ, uprostřed něhož bydlel, a odešel od svých příbuzných, kteří rovněž holdovali modloslužbě. Bůh se zjevil Abrahamovi již v době jeho mladosti, udělal mu mnohá poučení a varoval jej před modlářstvím. Chtěl učinit Abrahama vzorem víry a pravého posvěcení pro všechna budoucí pokolení, jež měla žít na zemi. Svou čestností, upřímností a laskavostí k hostům si Abraham získal u svého lidu úctu i vážnost jako mocný kníže. Jeho horoucí uctívání Boha a jeho láska k němu a bezvýhradná poslušnost Jeho vůli byly příčinou velké vážnosti a autority u služebnictva i sousedů. Bohabojný, zbožný a příkladný život a moudré rady, jaké dával všem členům svého tábora, způsobily, že se všichni báli Boha Abrahamova, milovali Jej a ctili.

Bůh se Abrahamovi zjevil a zaslíbil mu, že jeho potomstvo bude početné jako hvězdy na nebi. „*A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnání.*“ (1 Moj 12,2) A k tomu se mu dostalo ujištění, cennější nade vše, že z jeho rodu vzejde Vykupitel světa: „*Požehnány budou v tobě všechny čeledi země.*“ (1 Moj 12,3) Dostalo se mu však i smutnějšího sdělení, že jeho potomkové budou muset projít dlouhým a těžkým otroctvím, které prožijí v Egyptě.

Bůh dal Abrahamovi pouze jednu ženu za manželku, tím chtěl znovu připomenout svou vůli, že nevydal žádné povolení, aby člověk mohl mít několik žen. Lámech byl prvním, který odstoupil od tohoto prozíravého a moudrého zřízení Božího. Jeho dvě ženy zasévaly v rodině neporozumění; závist a žárlivost činily Lámecha nešťastným. Když se lidé na zemi začali rozmnožovat a rodily se jim dcery, synové si je brali za ženy podle vlastního zalíbení, a to více než jednu. Byl to jeden z hříchů, který uvedl na obyvatele země hněv Boží. Tento zvyk se po potopě rozšířil tak dalece, že dokonce i spravedliví lidé žili v mnohoženství. Byl to však hřích a jasné porušení Božího příkazu. Bůh o Noémovi a jeho rodině, kterou zachoval v korábu, pravil: „*Nebo jsem tě viděl spravedlivého v národu tomta.*“ (1 Moj 7,1) Noé měl pouze jednu ženu a jeho rodina byla Bohem požehnána. Protože synové Noémovi byli spravedliví, byli v arše zachováni od záhuby spolu se svým spravedlivým otcem. Bůh v žádném případě neuznával mnohoženství, protože nebylo v souladu s Jeho vůlí. Věděl dobře, že mnohoženství nevede k lidskému štěstí. Stejně tak i v rodině Abrahamově byl pokoj a soulad narušen nešťastným manželstvím s Agar.

Nedůvěra vůči Božímu zaslíbení

Když se Abraham s Lotem rozešli, řekl k němu Pán: „*Pozvedni nyní oči svých, a pohleď z místa, na němž jsi, na půlnoc a na poledne, i na východ a na západ. Nebo všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky. A rozmnožím símě tvé jako prach země; nebo jestliže kdo bude moci sčísti prach země, tedy i símě tvé sečteno bude.*“ (1 Moj 13,14-16) „*Když pak ty věci pomínuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi u vidění. řkoucí: „Neboj se Abrame; já budu pavéza tvá, a odplata tvá velmi veliká. Jemužto řekl Abram: Panovníče Hospodine, což mi dáš, poněvadž já scházím bez dětí. a ten, jemuž zanechám domu svého, bude Damašský Eliezer? Řekl ještě Abram: Aj, mně jsi nedal semene; a aj, schovanec můj bude mým dědicem.*“ (1 Moj 15,1-3)

Protože Abraham neměl syna, připouštěl, že správce jeho majetku, Eliezer, se stane jeho adoptovaným synem a dědicem. Bůh Abrahamovi výslovně oznámil, že jeho sluha nebude jeho synem ani dědicem, ale že bude mít vlastního syna. „*I vyvedl jej ven a řekl: Vzhédniž nyní k nebi, a sečti hvězdy, budeš-li je však moci sčísti? Řekl mu ještě: Tak bude símě tvé.*“ (1 Moj 15,5)

Kdyby Abraham a Sára pevně věřili v naplnění zaslíbení, jež oznamovalo, že budou mít vlastního syna, byli by ušetřeni mnohých problémů a neštěstí. Souhlasili s tím, že se vše uskuteční tak, jak to Bůh zaslíbil, ale nemohli uvěřit, že Sára v tak vysokém věku by měla mít syna. A tak Sára kombinovala ve svém myšlení, jakým způsobem podle jejích domněnek by se mohlo Boží zaslíbení naplnit. Navrhla proto Abrahamovi, aby si vzal její

egyptskou služebnici jako druhou ženu. Tímto jednáním oba manželé projevili nedostatek víry a důvěry v Boží moc. Abraham svým uposlechnutím návrhu Sary tím, že si Agar vzal za ženu, neobstál ve zkoušce víry v Boží všemohoucnost a přivolal na sebe i na Sárů mnoho utrpení. Božím úmyslem bylo vyzkoušet sílu Abrahamovy víry a stupeň jeho důvěry v zaslíbení, jaké mu bylo dáno.

Agařina povýšenost.

Agar se stala pyšnou a vůči své paní se začala chovat domýšlivě a povýšeně. Lichotilo jí, že bude matkou velkého národa, jaký měl povstat z Abrahamova semene. Abraham byl nucen naslouchat stížnostem Sary na chování Agar i na to, že on je vlastně sám všemu vinen. Abraham byl tím velmi zarmoucen a vysvětloval Sáře, že Agar byla a je i nadále její služebnicí, a proto podléhá její vládě, může tedy s ní jednat podle svého vlastního rozhodnutí a jak uzná za vhodné, pouze nesouhlasil s tím, aby byla Agar vyhnána z jeho domova, protože měla být matkou jeho dítěte, jež jak se oba dva domnívají, má být naplněním zaslíbení. Oznámil Sáře, že by si nikdy nevzal Agar za manželku, kdyby jej ona sama k tomu nenavedla.

Abraham musel rovněž vyslechnout nářky Agar nad utrpeními, jež jí působila Sára. Nalézal se tudíž ve stálých rozepřích. Když se snažil napravit neposlušnost Agar, vyvolal tím větší závist a zármutek Sary, své

první a velmi milované manželky. Agar nakonec utekla, aby se nemusela podřídít Sáře. Anděl Páně, který se s ní setkal, ji potěšil, ale současně také napomenul a káral za její povyšování se a přikázal jí, aby se ihned vrátila ke své paní a podřídila se její vládě.

Po Izmaelově narození se Pán znovu zjevuje Abrahamovi a oznamuje mu: „*Utvrďím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, totiž abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.*“ (1 Moj 17,7) A ještě jednou opakuje své zaslíbení, že dá Sáře syna a že ona bude matkou mnoha národů. (1 Moj 17,5) Abraham však i nadále nerozumí Božímu zaslíbení. Jeho myšlenky se zadržují u Izmaele, jako kdyby skrze něj měly vyjít tyto mnohé národy a povznesen citem k svému synu volá: „*Ó, byt' jen Izmael živ byl před tebou!*“ (1 Moj 17,18)

Pán však znovu a ještě důrazněji opakuje své zaslíbení: „*Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazveš jméno jeho Izák; i utvrďím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i s semenem jeho po něm.*“ (1 Moj 17,19) Andělé, kteří šli do Sodomy, aby ji zničili, navštívili Abrahama a ještě jednou zopakovali zaslíbení, že Sára bude mít syna. □

E.G.W. Dějiny vykoupení

JEŠTĚ DVA MĚSÍCE ŽIVOTA

Tato malá knížečka pomohla mnoha nemocným lidem dosáhnout znovu plného zdraví. Pisatel chce nejen ukázat cestu z nemoci k plnému uzdravení, nýbrž také cestu ke spasení Ježíšem Kristem, cestu k životu věčnému. Nezáleží na tom, v jakém stavu se člověk nachází, je zde vždy naděje pro každého, který uchopí nabízenou ruku a přijme Jeho radu.

Cena: 10,00 Kč
Konečná Krista
739 96 Bystřice n.O. 428

Nabídka knih

Jiný Bůh

Jako teenager jsem dospěl k děsivému závěru, že Bůh neexistuje. Toto přesvědčení nebylo ani tak výsledkem pečlivého zvažování důkazů, ani nešlo o úspěch ateistické propagandy tehdejšího režimu. Způsobila to nepřijatelnost těch podob Boha, které mi svět nabídl. Bůh jako vousatý děda. Bůh jako lhostejné slunce. Bůh jako všudypřítomné oko nelitostného dozorce. Bůh jako ředitel evoluce, UFO, osud, vesmírná energie... Na co mi byl takový Bůh?

Bez ohledu na všechny tyto karikatury a nezávisle na mém okázalém vlasatém odmítání však kdesi blízko mne Bůh vždycky byl. Někdy tiše, jindy nahlas na mě odkudsi volal. Nakonec mi dal o sobě vědět víc. V Bibli. Jakou radost mi udělal tou knihou! Jak mě překvapil - třeba tímhle: *„Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující“* (2 Moj 20,4-5). Ano, to je z druhého přikázání. Bůh nestojí stejně jako já o nějaké náhražky. Napodobeniny, které jsem já odmítl, odmítl on dávno předtím. Jasně řekl: *Jsem nenapodobitelný. Nepředstavitelný. Tajemný a přece tak důvěrně známý. Jsem majitel toho druhého, lepšího hlasu v tobě. Jsem jiný.*

Ten, který stvořil člověka, je jiný než upachtění bohové, které stvořil člověk. Je jiný než všechny ideologie, kultury, předsudky a módy. *„Kdo si boha vyrábí, jen modlu si odlévá, nebude z toho mít žádný prospěch... udělá boha, modlu, před kterou se hrbí a již se klaní a k níž se modlí a žadoní: Vysvoboď mne, jsi přece můj bůh! Nevědí nic a nechápou, mají oči zaslepené a nevidí, jejich srdce nevnímá“* (Izajáš 44,9-18). Je mnohem větší, než mohu pochopit. Dokázal mi to, když se do tohoto šíleného světa narodil jako bezbranné dítě. Dostal jméno Ježíš, Jehošua, Bůh zachraňuje. Sloužil jako poslední otrok, umýval druhým špinavé nohy. Strašlivě byl bit a dokonce mrtev - kvůli nám. A přece tím zvítězil nad mocí silnější než všechny armády světa - nad zlem. Nad smrtí. Nad slepotou lidstva. Je jiný, silnější. Je láska.

Když jej chci uctít, nemusím šetřit na drahé dary a obřady. Nemusím ani do žádného domu, kterých mulidé nastavěli spoustu. Nemusím vymýšlet slavnostní řeči a dát si honem vyčistit oblek. *„Bůh je duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v duchu a pravdě“* (Jan 4,24). Nechat se inspirovat jeho duchem lásky, pravdu jeho slov dokazovat vlastním životem, všechno, co mě trápí a děsí, mu svěřit - z toho se on raduje. Je totiž jiný. Odmítáme náboženství, považujeme jej za berličku pro slabochy, útěchu pro zoufalce, podivnou autosugesci. V lepším případě za kulturní památku a národní tradici, asi jako knedlíky, kravatu nebo pohádku o Červené Karkulce. To, co ve skutečnosti odmítáme, je však naše vlastní karikatura Boha, ne Bůh sám. Víme o tom?

A přitom stačí tak málo - přečíst si třeba druhé přikázání. A nejen přečíst.

Tomáš Kábrt

Můj tatínek je klamoter

Děti stály na školním dvoře a chválily se: „Můj tatínek má Mercedes!“... „a můj má Porše, ten je mnohem rychlejší!“... „my máme obrovskou vilu!“... „Mojí rodiče mají zámek!“... „Můj tatínek je starosta!“... „Můj tatínek je poslancem!“... „A čím je tvůj tatínek?“ zeptali se chudobného chlapce... „Můj tatínek je klamoter.“ Co je to za povolání?“ Chtěli vědět. „To vám nařeknu!“ křičel chudobný chlapec a zmizel. Jeho tatínek byl nezaměstnaný a příležitostně pracoval při stavbě silnice, kde vozil kameny. (klamoty)

Učitel, který ten rozhovor slyšel, přečetl dětem poučnou příhodu.

„Jeník byl jednou na cestách a celý unavený a rozlámaný se zastavil v hostinci, kde si dal k jídlu sklenici jablečné šťávy a kousek černého chleba. Byl nespokojený, že musel cestovat pěšky a jíst velmi chudobné jídlo, že neměl na něco lepšího.

Ještě v hostinci nesesedl dlouho, a již přijel hezký vůz, ve kterém seděl bohatý muž. Ten si dal drahé jídlo, které jedl ve svém voze. Jeník se závistivě díval a představoval si, kdyby se také mohl mít tak dobře. Bohatý člověk to zpozoroval a řekl mu: „Chtěl bys se mnou měnit?“ „Není třeba se vůbec ptát samozřejmě bych rád měnil,“ odpověděl Jeník, aniž by se rozmýšlel. „Dejte mi váš kočár, a já vám dám všechno co mám.“

Bohatý člověk poručil svému služebníkovvi, aby ho vynesl z kočáru ven. Jaký to byl pohled! Nohy měl bez vlády, nemohl stát, jeho služebník ho musel podpírat, dokud se neopřel o berly. „Tak“, zeptal se bohatý muž, když si sedl ke stolu k Jeníkovi, „máš ještě chuť se mnou měnit?“ „Za nic na světě!“ odpověděl vystrašený Jeník. Budu jíst raději černý chléb a budu svým panem.“ „Bůh vás ochraňuje!“ Jeník vstal a šel pryč. „Máš pravdu“, volal za ním bohatý člověk, „kdybys mi mohl dát své zdravé nohy, dal bych ti můj kočár, koně, peníze, vše co mám. Chudobný, ale zdravý muž je šťastnější než nejbohatší nemocný.“

Děti, buďme vždycky vděční a nezapomeňme, že zdraví je velký poklad.

Jost – Müllewr Bohn – Kinderandachten für das ganze Jahr, Bd III. Přeložil Jaroslav Juřica

Bůh – JAK JE MNOZÍ NEZNAJÍ

JÁN KOVÁČIK

Boží slovo

je tak

věčné

jako jeho

Autor.

Když je řeč o Bohu, různí lidé reagují různě. Zamysleme se nad některými takovými argumenty:

Bůh? Neexistuje – nevěřím – Boha nepotřebuji – je mrtvý – kdyby byl, nedopustil by války, hlad, záplavy, koncentráky – je nespravedlivý...

Na straně druhé jsou lidé, kteří v Boha věří, ctí Ho, milují Je a následují, neboť s Ním mají mnohé zkušenosti.

Bůh není nějaká abstraktní, pomyslná a vymyšlená bytost. On je skutečná bytost, přesto že je duch. Nepodléhá času, je věčný! Zasahuje do dění celého vesmíru, včetně naší Země. On má „otěže“ dění pevně ve svých rukou, nic se Mu z nich nevymkne.

Pochopit, poznat a uznat Boha nelze lidským rozumem. To je možné pouze vírou, která je potřebná všude tam, kde rozum nestačí. To platí nejen v oblasti duchovna, ale i v běžném životě.

Každý člověk – i ateista – má nějakého boha ve kterého věří. Buď si zvolil Boha živého, Stvořitele, který trůní na nebesích, nebo takového, kterého si v podobě mrtvé modly vytvořil sám. V jakého „boha“ věříš ty? Ten s malým „b“ ještě nikoho nezachránil, kdežto Ten s velkým „B“ může vytrhnout (a On tak činí) i z těch nejkomplikovanějších situací.

Tři zdroje poznání Boha

Bůh nás neponechal bez informací o sobě. Dal nám tři důležité zdroje poznání:

1. PŘÍRODA – kterou stvořil

„Bůh nás obklopil nádhernými scenériemi, aby jimi upoutal a zaujal naši mysl. Jeho přáním je, abychom mohli sloučit (ztotožnit) slávu přírody s Jeho charakterem. Když pečlivě studujeme knihu přírody, nalezneme v ní bohatou inspiraci k uvažování nad Jeho nekonečnou láskou a mocí! MLT 294

„Pozdvihněte vzhůru oči svých a vízte, kdo to stvořil? Kdo vyvodí v počtu vojsko jejich (nesčíslné hvězdy) a všechno toto zejména povolává? Vedle množství síly a veliké moci, ani jedno z nich nevyhyne.“ (Iz 40,26)

„Co lze poznat o Bohu, jest jim zjeveno, Bůh sám jim to zjevil. Neviditelná podstata Boží se od stvoření světa myšlením (rozumem) spatruje na tom, co učinil, totiž jeho věčná moc i božskost, aby byli bez výmluvy.“ (Ř 1,19.20, Žilka)

Mnozí lidé ovšem nevěří v Boha, který stvořil množství hvězdných světů. A taktéž nevěří, že naše Země je dílem Jeho rukou. To vše prý vzniklo náhodou, vývojem, nebo „velkým třeskem.“ Věřit v něco tak nelogického, vyžaduje ještě větší dávku víry než věřit v Boha, původce všech věcí.

V současné postmoderní, sekularizované a konzumní společnosti málokdo má o Boha zájem. Ten se prý hodí jen do kostelů a je dobrý tak pro staré lidi. Ovšem, ať chceme nebo nechceme, věříme nebo nevěříme, On je zde! Žádná nevěra Jej nemůže

odstranit. O to se už mnozí pokoušeli ale nepochodili! On byl, je a bude, neboť je věčný. I když je neviditelný, lze Jej nalézt a poznat i skrze knihu přírody, neboť kdo hledá, nalézá!

2. Bible – Boží slovo, jehož autorem je ON

„Boží slovo je skutečným nebeským chlebem a nejlepším pokrmem pro duši.“ Dr. M. Luther

„Nebo nikdy z lidské vůle nepřišlo (nebylo proneseno) prorocství, ale Duchem svatým puzeň byvše, mluvili svatí Boží lidé.“ (2 Pt 1,21)

Bible je důležitou učebnicí v oblasti duchovního života. Osvojení si její látky vede člověka k dokonalosti v Kristu Ježíši. Pod jejím vlivem se člověk mění – ze Saula se stává Pavel!

Boží slovo je tak věčné jako jeho Autor. V různých dobách se nepřátelé Bible snažili o její likvidaci. Nesměla se číst a lidé ji nesměli vlastnit. Jezuité Bible konfiskovali a pálili. I v nedávných totalitních režimech byly její náklady ničeny. Ale i v současnosti jsou ještě země (Čína, Sever. Korea aj.), ve kterých jsou majitelé Biblí perzekuováni. Přes mnohá pronásledování tato Kniha přetrvala, neboť je nezníčitelná: „*Usychá tráva, květ opadá, ale slovo Boha našeho zůstává na věky.*“ (Iz 40,8)

3. Ježíš Kristus přišel zjevit Boha

„Kdyby se Kristus i tisíckrát narodil v Betlémě, ale nezrodil by

se v mém srdci, zahynul bych na věky.“ (Scheffler)

„Boha nikdo nikdy neviděl, jediný Syn, jenž jest v náručí Otcově, ten o něm vypověděl“ (podal zprávu, J 1,21, Žilka)

Kristus svojí láskou, kterou nás vykoupil, nám zjevil lásku svého Otce, jenž je současně i naším Otcem. Jak úžasné ujištění, že v nebesích máme Otce, který nás miluje! Kdo má zájem a chce Boha poznat, má k dispozici právě tyto tři zmíněné zdroje poznání. Žádná jiná cesta k Bohu nevede!

Nyní uvedu dva příklady z Bible a pak dva mimobiblické, abych ukázal, jak Bůh řeší i ty nejneřešitelnější situace, ze kterých dle lidského pohledu neexistuje žádné východisko.

Záchrana u Rudého moře

Izraelci byli jen několik dnů na cestě ke svobodě z egyptského otroctví, když nastala pro ně neřešitelná situace: před nimi bylo Rudé moře, za nimi stíhající egyptská armáda a po stranách rozeklané skalní masívy.

Řešení? Žádné! Kam utéci? Nikam! Izraelců se zmocnil hrozný strach (kdo by se v podobné situaci nebál?). Volají o pomoc k Mojžíšovi a současně mu vyčítají, proč je z Egypta vyvedl.

Mojžíš je uklidnil, že Bůh, který je z otroctví osvobodil, připravil i záchranu: „*I řekl Mojžíš lidu: Nebojte se, stůjte a vízte spasení Hospodinovo, které vám způsobí*

dnes, nebo Egyptských, kteréž jste viděli dnes, neuzříte více až navěky. Hospodin bojovat bude z vás, a vy mlčeti budete.“ (2 Moj 14,13.14)

Pak Mojžíš obdržel od Boha příkaz, aby pozvedl svou hůl nad moře, které se tím rozestoupilo a otevřela se „úniková cesta“ z krajní nouze. Po tomto zásahu se Boží anděl, který je vedl v oblačném sloupu, přesunul dozadu, za lid. Tak se stalo, že oblak zaclonil Egyptanům výhled na Izraelce a znemožnil jim postup za nimi.

Když nad ránem faraónova armáda zjistila, že kořist uniká, začala ji pronásledovat. V té chvíli zasáhl Bůh. Nedopustil, aby pronikla až na protější břeh. Odjal (povyražel) kola vozů které se tak staly nepoužitelné, a byly překážkou v postupu.

V egyptském vojsku nastala panika. Vojáci přiznali svoji porážku slovy: „*Utečme před Izraelem, nebo Hospodin (Jahve) bojuje proti Egyptským.*“ (v. 25). Utéci nebylo možné, nebylo kam! Vstoupili do „kotle“, ze kterého nebylo možné vyvážnout!

Když byli všichni Izraelci v bezpečí na druhé straně, Mojžíš obdržel od Boha další příkaz: „*Vztáhni ruku svou na moře, ať se zase navrátí vody na Egyptské, na vozy jejich a jezdce jejich.*“ (v. 26). Tak se i stalo, Bůh, o kterém se faraón předtím posměšně vyjádřil: „*Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele? Hospodina neznám a Izraele nepropustím*“ (2 Moj 5,2) – ten Bůh ukázal KÝM JE!

To je pouze jeden z mnoha starozákonních příběhů o mocných skutečích Božích, neboť „*Hospodin veliký jest, a vši chvály hodný, a velikost jeho nemůže vystižena býti.*“ (Ž 145,3). Nyní uvedu jiný, rovněž

jedinečný příklad, ovšem z doby novozákonní, z doby apoštolské.

Vysvobození Petra z vězení

Petr, jeden z Ježíšových učedníků, byl pro zvěst evangelia o Ježíši Kristu uvězněn a odsouzen k smrti. Byl hlídán šestnácti římskými žoldáky a na noc byl ke dvěma strážným připoután řetězem.

Petrovi spoluvěřící neponechali nic náhodě, ale po celou noc vysílali k Bohu své modlitby o jeho záchranu (Sk 12,5). Bůh se ozval a předivně zasáhl. Poslal svého anděla, aby jej z žaláře vyvedl. Pro anděla nebyl problém vejít do vězeňské cely. Když do ní vstoupil, spící strážní na jeho přítomnost nereagovali. Jakmile spícího Petra probudil, z jeho rukou nehluchně spadly na zem řetězy. Pak mu anděl přikázal, aby jej následoval.

„*A prošeď se skrze první i druhou stráž, přišli k bráně železné, která vede do města, a ta se jim samá od sebe otevřela, přešeď se ulici jednu, a hned odšed anděl od něho.*“ (v. 10). Boží moc a „technika“ je úžasná. Brána se automaticky otevřela i zavřela, jako by byla nastavena na „fotobuňku“. Boží divy jsou lidským rozumem nepochopitelné! Lze je postihnout pouze vírou! Věříš tomu?

Nyní bych chtěl přidat dva jiné příběhy Boží záchrany, které nejsou ovšem v Bibli uvedeny, ale staly se a jsou zkušeností těch, kteří je prožili.

Z občanské války v Americe

Budu vyprávět zvláštní zkušenost vynikajícího zpěváka Sankeye o tom, jak jej Bůh zachránil před jistou smrtí. Dozvěděl se o tom až za 13 roků!

Ira Davida Sankeye obdaroval Bůh nádherným hlasem, kterým

podmaňoval své posluchače. Dlouhou dobu spolupracoval s velkým evangelistou Moodym, jehož doprovázel na jeho misijních turné. Moody přinášel zvěst o Kristu zaséváním Božího slova, Sankey tato slova „zaléval“ duchovními písněmi.

Jednou se stalo, že v prosinci 1875 cestoval Sankey parníkem po řece Delaware. Byl tichý večer. Hvězdy svítily a na palubě bylo mnoho cestujících. Někdo ho požádal, aby zazpíval. Opřel se o lodní komín a pozvedl své oči k nebi v tiché modlitbě. Chtěl zazpívat určitou píseň, ale něco jej vedlo k tomu, aby zpíval o Pastýři:

„Spasiteli, Pastýři náš, dobře je nám u Tebe,
starost o nás – stádece máš,
chráníš, vedeš do nebe.
Tvoji jsme, bárs máme boje.
Bdi nad námi, rač nás vést, nedej
aby stádece Tvoje
pobloudilo ze Tvých cest...“

Když zpíval bylo hluboké ticho. Všichni byli dojatí. Když dozpíval, přistoupil k němu muž s větrem ošlehanou tváří a zeptal se:

„Sloužil jste v armádě Severu?“ – „Ano“, řekl Sankey, „od jara 1860.“ „Vzpomínáte si, že jste držel hlídku za jasné měsíční noci roku 1862?“ – „Ano“, odpověděl překvapený zpěvák. – „I já si vzpomínám“, řekl neznámý. „Sloužil jsem v jižní armádě (chránící otroctví). Když jsem vás viděl stát na vašem postu, řekl jsem si. Tento chlap odsud neodejde živý. Vzal jsem pušku a namířil. Byl jsem krytý stínem, kdežto vy jste stál ve svitu měsíce. A v té chvíli jste, právě tak jako nyní, pozvedl oči k nebi a začal jste zpívat. Hudba a zvláště zpěv měly na mne velkou moc. Stáhl jsem prst ze spouště pušky. Myslel jsem, že až dozpíváte, neuniknete mojí kulce.“

„Píseň, kterou jste tehdy zpíval, byla totiž stejná jako ta, kterou jste nám nyní zazpíval... Velice jasně jsem slyšel slova: „Tvoji jsme, bárs máme boje. Bdi nad námi, ráč nás vést...“

„Tato slova vyvolala v mém srdci mnohé vzpomínky. Začal jsem vzpomínat na své dětství a svoji věřící matku. Ach, jak často mi zpívala tuto píseň! Zemřela však velice brzy a můj život by se byl jistě vyvíjel úplně jinak. Když jste tehdy dozpíval, nemohl jsem už na vás zamířit. Uvažoval jsem, že Bůh, který má moc zachránit od jisté smrti, musí být velký a silný, takže moje ruka klesla.

„Od té doby jsem hodně cestoval a nyní, když jsem vás viděl stát a obracet zrak k Bohu, jako tehdy, poznal jsem vás. Mé srdce dojala vaše píseň a prosím, abyste mi pomohl nalézt lék pro moji duši.“

„Hluboce dojat objal Sankey muže, který byl ve válce jeho nepřitelem. Tak mocně působilo evangelium skrze Sankeye. Jeho moc však může působit i v současnosti.“ (Ján Rybárik, Evangelista Moody, Modrý Kříž, Stará Turá 1947) Sankey se až po dlouhé době dověděl, jak byl kdysi předivně zachráněn! Kolik takových zahraňujících Božích „akcí“ zůstane po celý život utajeno a dovíme se o nich až na věčnosti, od anděla, který nás naším životem provázel a chránil nám hlavu před různými střelami!?

Moje zkušenost s Bohem

Začalo to v květnu 1971. Začal jsem močit krev. Následovala hospitalizace. Jelikož jedna ledvina vypověděla funkci, musela být odstraněna. Při operaci v ní byl objeven zhoubný nádor. Následně jsem byl ozařován v Paskově. Po třetí terapii jsem v noci dostal silný záchvat ve zdravé ledvině. Bylo to hrozné! „Léčba“ ozařováním by-

la na několik dnů pozastavena. Po dalších dvou ozárkách jsem byl více mrtvý než živý. Nemohl jsem jíst ani pít, pouze med mi dělal dobře. Přestával jsem vidět. Po manželčině rozmluvě s panem primářem bylo ozařování ukončeno a když jsem se trochu tělesně zotavil, propustili mě do domácího léčení.

V prosinci se ohlásil další problém: příznaky žloutenky. Další hospitalizace na infekčním oddělení v Třinci. Játra byla bolestivě zduřena. Vyšetření na žloutenku bylo ovšem negativní. Ošetřující lékař manželce sdělil, že se nejpravděpodobněji jedná o tutéž diagnózu jako u ledviny. Asi po třech týdnech jsem byl propuštěn domů, byl jsem rád, vždyť „co je doma, to se počítá“!

Jenže tím problém nebyl ani zdaleka uzavřen: pokračoval. Játra stále bolela. V jejich oblasti se začaly projevovat silné a nesnesitelné křečovitě bolesti. Intervaly se stále zkracovaly. Volali jsme pohotovost. Měla přijet jak nejrychleji to bude možné. To už byl rok 1972.

Za nějakou chvíli jsem řekl manželce ať pohotovost zruší, stejně mi v mé situaci nepomohou, raději zůstanu doma a budeme se modlit, neboť pouze Bůh mi může pomoci. Pohotovost jsme tedy odvolali a modlili se nejen my, ale požádali jsme i naše spoluvěřící přátele o modlitby a sdělili jsme jim můj kritický stav.

I předtím – až doposud – jsme se modlívali, a snámi i mnozí další. Zdálo se, že Bůh neslyší. Jenže On si svůj zásah ponechal až do chvíle, kdy už nebylo jiné východisko a kdy jsme se Mu, především já, vrhli s plnou vírou do náruče jako kdysi Jákob: „Nepustím tě, leč mi požehnáš!“ (1 Moj 32,26)

Po modlitbě jsem usnul, ale ve spánku jsem vnímal, že se ohlašuje

přítel oné hrozné bolesti. Sice se hlásila jen jemně, jakoby říkala „jsem zde“. Ve své nesnesitelné intenzitě se ovšem neprojevila a pak odešla. Její „zaklepání“ mne nevzbudilo. A když jsem se později probudil, bolesti se už nikdy více nedostavily! Jsem šťastný, že mám takového Lékaře! Když Bůh uzdraví, uzdraví dokonale. Od té doby uplynulo více než třicet let!

Ještě se vrátím zpět, do doby mé hospitalizace na urol. oddělení. Jako sekretářka tam v té době pracovala jedna naše známá. Když jí jednoho dne primář diktoval můj chorobopis, zeptala se při tom na můj zdravotní stav. Když se jí zeptal, jestli mne zná a ona přisvědčila, řekl: „Tento člověk tu už neměl být!“ A pak dodal: „Jeho močové cesty byly prorostlé metastázami.“ Tuto skutečnost neřekl ani můj manželce, když jí po operaci řekl, že byl v ledvině nádor jako vlašský ořech. Jaké to se mnou bylo, jsme se dozvěděli až po velice dlouhé době. Délku života neurčuje lékař, ale Bůh, a to je podstatné!

Doslov. Na závěr uvedu ještě několik slov. Přesto, a právě proto, že naše vědomosti o Bohu jsou jen mlhavé a nedostatečné, On nás oslovuje a vyzývá, abychom se snažili znát Jež co nejvíce a důvěrně.

„Nebývej moudrý sám u sebe, boj se Hospodina, a odstup od zlého. Doufej v Hospodina celým srdcem svým, na rozumnost pak svou nespolehej. Na všech cestách svých snažuj se jej poznávati, a onť spravovati bude stezky tvé.“ (Př 3,7.5.6.)

Mnozí lidé jsou obklopeni vším možným, co moderní doba nabízí. Chybí však to nejdůležitější – Bůh! Jsou tak plni hmotných věcí, že v jejich srdcích není místo pro Boha. Jak je to s Tebou? □

Náš osobní čas s Bohem

SAMUELE BACCHIOCCHI, PH. D.

Profesor teologie v důchodě,
Andrews University

Životní styl člověka je ovlivněn především tím komu, nebo čemu patří. Lidé, kteří jsou součástí mafie, žijí jiným životním stylem, než lidé, kteří jsou členy v kuželkovém klubu. To nezávisí jen na různých cílech a hodnotách, které tyto organizace mají, ale také na míře oddanosti, kterou tyto organizace od svých členů očekávají.

Křesťanský život je definován především celkovou oddaností a zasvěcením se Kristu. Na začátku stojí naše rozhodnutí a odpověď na Kristovu výzvu k Jeho následování. V době, kdy Ježíš působil u Genezaretského jezera, neexistovali na světě žádní křesťané. Ondřej, Peter, Jakub a Jan byli dobrými lidmi, ale ne křesťany. Stali se křesťany v den, kdy se rozhodli vše opustit a následovat Krista (Mt 4,20). To, co tenkrát platilo pro tyto muže, platí i dnes pro nás. Náš křesťanský život začíná, když se rozhodneme odpovědět na Kristovo volání, abychom mu patřili.

Pavel připomíná křesťanům v Římě, že jsou „povolání Ježíšem Kristem“ (Ř 1,6). Odpovědět na Kristovo volání znamená stát se jeho následovníkem, nebo jak to Pavel popisuje, „služebníkem (doslovně ‘otrokem’) Ježíše Krista“ (Ř 1,1). To neznamena, že se okamžitě staneme dokonalými a moudrými. Může nám chybět odvaha nebo moudrost a přece patříme Kristu.

Když Petr třikrát zbaběle zapřel Krista, stále mu patřil (Mt 26, 69-75). Jeho slzy plné pokání to dokazují. I když Pavel nejednal moudře a nechtěl nadále spolupracovat s Janem Markem po tom, co tento mladý muž neobstál v první misijní cestě (Sk 15, 36-40), i přesto stále patřil Kristu. Pavel si nakonec svou chybu uvědomil (2 Tm 4,11) a později si přál, aby mu Jan Marek v Římě pomáhal (Ko 4,10).

Křesťanský život není definován nepřítomností chyb, ale celkovým zasvěcením se a závislostí na Kristu. Je to život, který je neustále formován vírou v Ježíše Krista. Toto je důvod, proč Pavel ve svém dopise Římanům v prvních jedenácti kapitolách vysvětluje podstatu víry ještě před tím, než začne diskutovat o samotném životě víry. Morální člověk bez víry v Krista je dobrým člověkem, ale ne křesťanem. Lidé jsou křesťany, když patří Kristu v absolutním slova smyslu, což se výrazně odlišuje

od členství v jakémkoli klubu nebo v jakékoli organizaci.

Když odpovíme na Kristovu výzvu a odevzdáme se mu, pak s Ním utváříme spojení. V této biblické studii se chceme zaměřit na několik aspektů, které se týkají našeho vztahu ke Kristu.

1. BIBLICKÝ ZÁKLAD OSOBNÍHO NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA

Náš osobní vztah ke Kristu je projevem našeho rozhodnutí následovat Ježíše a touhou žít v souladu s Jeho učením a příkladem. Toto odevzdání ovlivňuje každý aspekt našeho života. Důkazem našeho rozhodnutí je „upřímná oddanost Kristu“ (2 K 11,3).

Naše zasvěcení Kristu se projevuje především naší ochotou udělat si čas na Boha a na komunikaci s Ním. Vztahy musí být udržovány, jestli mají přežít. Vztahy udržujeme především tím, že si uděláme jeden na druhého čas a dělíme se o radosti i starosti. Totéž se týká našeho vztahu s Bohem. S Ním udržujeme vztah především skrze modlitbu, rozmluvu a čtením Jeho Slova.

Krize zasvěcení. Udělat si čas na osobní vztah s Bohem je pro většinu moderních křesťanů něčím cizím. Mnozí jsou tak zaneprázdnění materiálními věcmi tohoto světa, že duchovní dimenze v jejich životech prakticky neexistuje. Odbývání a zanedbávání modlitby a čtení Božího Slova je přímo spojeno s krizí víry, která je částečně způsobena stále rostoucí sekularizací v naší kultuře.

Donald G. Bloesch píše, že „víra nemůže existovat bez modlitby a osobní pobožnosti“ (1). Přežití naší víry je z velké míry závislé na kvalitě naší osobní pobožnosti. Ve své knize, „The Human Puzzle“ (Lidské Puzzle), ukazuje křesťanský psycholog David Myers, že životní styl ovlivňuje to, čemu

lidé věří daleko více, než ovlivňuje vira životní styl. (2). To znamená, že zanedbávání našeho osobního společenství s Bohem oslabuje naši víru a ovlivňuje negativně naši oddanost Kristu.

V dnešní době vidíme snahu překonat krizi víry pomocí poradenství a obnovení liturgie. Poradenství je ale často více založeno čistě na sekulárních psychologických kritériích, než na Biblické perspektivě. Lidé se učí jak uvolnit své vnitřní síly, než jak hledat uschopňující sílu Ježíše Krista. Jsou instruováni, jak najít sebeuplatnění nezávisle na Bohu, místo toho, jak najít sebeuplatnění v souladu s Jeho vůlí.

Také formami bohoslužeb se pokoušejí zdolat krizi víry a osobní pobožnosti tím, že se bohoslužby mají stát živějšími a zábavnějšími použitím dramatu, elektronickou hudbou, zpěvem písní, recitováním litanií a formálními modlitbami. Křesťané v dnešní době potřebují obnovení společné bohoslužby, ale řešení pro ochabující víru a osobní bohoslužbu není ve vnějších dramaticích nebo litaniích, ale ve vnitřní duchovní obnově skrze uschopňující sílu Ducha svatého.

Toto není myšleno jako zamítnutí významu obnovy našich veřejných bohoslužeb pro vnitřní duchovní obnovu věřících. Společná bohoslužba je určena k tomu aby živila a posilovala vnitřní postoj ke Kristu a zasvěcení se Jemu. Přesto nesmíme nikdy zapomenout, že náš cíl nesmí spočívat jen v obnově vnějších forem uctívání, ale především ve vnitřní duchovní obnově věřících.

Obnova osobní pobožnosti. První důležitý krok k obnově osobní pobožnosti je uvědomění si svatosti Boha. Když Izaiáš viděl Boha „sedícího na trůnu vysokém a vyzdvihženém“ obklopeného

anděly, kteří si zakrývali tváře a volali „Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů“ (Iz 6,1.3 - BK), okamžitě si uvědomil svou nehodnost, a zvolal: „*Běda mne, jistě zahynu, protože jsem člověk poskvrněné rty maje*“ (Iz 6,5 - BK). Výsledkem toho bylo, že Izaiáš nejdříve prožil očištění pomocí hořícího uhlíku z oltáře a pak byl pověřen Bohem: „*Jdi, a řci lidu tomu...*“ (Iz 6, 6-9 - BK).

Toto vědomí o svatosti Boha dnes často chybí, jak v osobní, tak ve veřejné bohoslužbě. Dnešní tendence jde směrem k příliš velké familiárnosti s Bohem, familiárnosti, která někdy hraničí s rouháním. Lide zpívají, modlí se, mluví a káží o Bohu, jako kdyby to byl jejich „spolubydlící“. Snižují Boha na svou úroveň tak, že se ho vůbec nebojí. Tato familiárnost vyvěrá z mylné představy, že Bůh je jen láska, bez hněvu a trestu.

Soud a obnova osobní pobožnosti. Možná si byl Jan vědom tohoto nedostatečného respektu vůči Bohu v době konce, když vyzývá generaci poslední doby k obnově bohoslužby: „*Bojte se Boha a vzdejte mu chválu, neboť přišla hodina jeho soudu. Klanějte se Tomu, který stvořil nebe, zemi, moře i prameny vod!*“ (Zj 14,7). Povšimněme si toho, že tato výzva uctívat Boha jako Stvořitele, je dána v kontextu výzvy bát se Boha jako soudce, který je připraven k souzení země. Toto pořadí nám naznačuje, že obnova bohoslužby v době konce musí vycházet z respektu vůči Bohu, který je hotov „soudit živé i mrtvé“ (2 Tm 4,1).

„Nikdo se nebude snažit získat své spasení ze strachu a s třesením“, poznamenává správně Donald G. Bloesch, „jestliže nebude v budoucnosti soud“ (3). Bible učí poselství soudu, které je důležité pro obnovu pravého uctívání Boha v době konce. Věříme, že poselství o posledním soudu dodává vážnost

naší každodenní osobní pobožnosti a také našemu životu. Připomíná nám, že naše každodenní modlitby, uvažování, čtení Bible, práce, slova a všeobecné činy se počítají do věčnosti. Když budou naše záznamy při posledním soudu prověřeny, naše každodenní pobožnosti a praktický život odhalí, jestli jsme žili zaměřeni jen na sebe a ignorovali Boží principy, nebo byl náš život zaměřen na Boha a my jsme reflektovali jeho morální principy v našich postojích a činech.

Teologie zasvěcení. To, čemu věříme o Bohu má vliv na to, jak ho uctíváme a obráceně, způsob, jak uctíváme Boha, odhaluje to, jak v Něho věříme. Už bylo zmíněno, že když věříme, že Bůh je milující Bytostí bez hněvu, který je nám blízký a vždy připravený vyplnit všechna naše přání, budou naše osobní pobožnosti příležitostné, povrchní, prázdné a bezvýznamné. Na druhé straně, jestliže věříme, že Bůh je přísným soudcem bez milosti, nám nepřístupný, budou naše pobožnosti rituální a zaměřeny na prostředníky, jakými prý jsou svatí nebo Marie, která prý může naše prosby a chválu prezentovat Bohu. Tento pohled je zcela v rozporu s Písmem, které nás učí, že „*Je přece jediný Bůh a jediný prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš*“ (1 Tm 2,5).

Aby byl náš vztah s Bohem biblicky podložen, musíme Boha uctívat jako transcendentního a všudypřítomného. Bůh je transcendentní v tom smyslu, že je mimo naši lidskou existenci, absolutním zdrojem naší existence, našeho bytí. „*Nejsou zajisté myšlení má, jako myšlení vaše, ani cesty vaše jako cesty mé, praví Hospodin. ...*“ (Iz 55,8).

Bůh je imanentní v tom smyslu, že je stále přítomný Svým Duchem v tomto

světě a v lidských životech. Pavel řekl: „*... ačkoli není daleko od žádného z nás. Jím přece žijeme, hýbeme se a trváme*“ (Sk 17,27-28). Imanence Boha se projevuje různými způsoby, kterými se nám Bůh představuje: skrze svou stvořitelskou sílu, svou udržující moudrost a především skrze život, smrt a nebeskou službu Jeho Syna Krista, který nám umožňuje uctívání Boha tím, že nás smírjuje s Bohem skrze svou smířící obět. (Ř 5,9-10).

Vědomí, že Bůh je jak transcendentní, tak imanentní nás vyzývá abychom Ho uctívali s obdivem a úctou na jedné straně a s láskou a radostí na druhé straně. Zdravý náboženský život vyžaduje, abychom udržovali tyto dvě kvality ve správné rovnováze.

Uschopňování skrze Ducha svatého. Náš náboženský život je možný skrze uschopňování mocí Ducha svatého. Každá duchovní touha a každý duchovní dar jsou ovlivněny Duchem svatým. On nás inspiruje ke zpěvu, k modlitbě, k učení, ke kázání, bohoslužbě a uctívání. (Ř 8,26-27; 1 K 12,8-11; Sk 4,31; Ef 5,18-20).

Duch svatý nám pomáhá v našich intelektuálních slabostech. Mnohé biblické pravdy jsou těžké k pochopení i pro chytré hlavy. Důležitou funkcí Ducha svatého je osvětlení našeho myšlení tak, abychom dokázali pochopit a přijmout pravdy, které jsou zjeveny v Božím Slově. Ježíš řekl: „*Když pak přijde ten Duch pravdy, uvede vás ve všelikou pravdu*“ (J 16,13 - BK). Je užasně, když věřící s limitovaným formálním vzděláním pochopí duchovní pravdy lépe než někteří vysoce školení teologové. Takoví lidé mají šestý duchovní smysl, totiž, vedení Duchem svatým, který může předčít i některé kompetentní učence.

Duch svatý nám pomáhá v našich morálních slabostech. Někdy jsme zmalomyslněni tím, že se nám nedaří žít podle principů, které nám Bůh zjevil. Možná ten problém je v tom, že se spoléháme na naši vlastní sílu, a tím pádem nehledáme uschopňování Duchem svatým. Křesťanské vlastnosti nezískáme sami, ale dostáváme je jako ovoce Ducha svatého, který v nás působí. „*Ovocem Ducha je pak láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost a zdrženlivost*“ (Ga 5,22-23). Nemusíme žít Křesťanský život z naší vlastní síly. Jakmile se odevzdáme Kristu, Jeho Duch nám pomáhá v naší slabosti.

Slabost v našem osobním náboženském životě. Duch svatý nám pomáhá v našem osobním náboženském životě. Většina křesťanů přiznává, že to nejtěžší je, vést vytrvalý modlitební život. Někdy je ten problém ve fyzické únavě, která nás překoná jako učedníky v Getsemane. „*Nemohli jste se mnou bdít ani hodinu?*“ (Mt 26,40), smutně je prosil Ježíš. A dodal: „*Duch je odhodlaný, tělo však malátné*“ (Mt 26,41).

Jindy spočívá náš problém v neschopnosti formulovat vnitřní touhu našich srdcí. Někdy se také modlíme za věci, které nepotřebujeme, zatímco naše skutečné potřeby v modlitbě zanedbáváme. „*Když ani nevíme, za co a jak se správně modlit*“, ale Písmo nás ujišťuje, že „*sám Duch prosí s nevýslovným sténáním za nás*“ (Ř 8,26). Je potěšitelné vědět že, když poklekáme, tak máme u sebe pomocníka, který rozumí touhám našich srdcí a přináší Bohu nejen obsah našich prosb, ale také nevyslovený obsah našich potřeb.

Přeložila s povolením Samuele Bacchiocchiho, Katerina Rogers.

Vědecký pohled na svět

Problém - pračlověk

ARMIN KRAKOLINIG

V této části se chceme blíže podívat na původ teorií o pračlověku, které hovoří o tom, odkud přišel, jak vypadal a jakou měl kulturu. Budou nás zejména zajímat fakta, která nám předkládá věda.

Téměř ve všech učebnicích vidíme typické obrázky znázorňující opice, pak pračlověka, postupně až k dnešním civilizovaným lidem. Jsou to velice šikovně namalované obrázky, které se dostaly do podvědomí lidí. Každý, kdo je uvidí, nebo dokonce i v muzeích spatří jejich makety, získá dojem, že skutečně takoví lidé byli nalezeni, nebo alespoň jejich kostra. Ale jak vypadá skutečnost?

Co opravdu bylo z těchto původních lidí nalezeno? Tyto informace jsou většinou lidí neznámé. V krátkosti popíšeme typické známé případy.

Rok 1856 - V Neandrtálu (Německo) byl nalezen malý kousek lebky. Z tohoto jednoho kousíčku kosti, byla s dostatečnou fantazií namalována celá postava člověka, včetně kůže, vlasů a obličeje. Tím se nám narodil Neandrtálský pračlověk, který se stal nejznámějším pojmem. Dnes i věda potvrzuje, že Neandrtálec byl civilizovaný člověk a nebyl v žádném případě přechodovou for-

mou mezi opicí a člověkem. Jen se divíme, že se tyto nálezy a fakta nedostávají do školních učebnic. (Die Suche nach Eden, Sigfried Scherer, Hönsler Verlag, Stuttgart)

Rok 1912 - U Heidelbergu (Německo) byla nalezena část čelisti člověka. Znovu zhotovili vědci s velkou fantazií z této části celého člověka. Toto bylo narození tzv. Heideberského člověka, který žil zhruba před 375 000 léty v Evropě.

Rok 1912 - V tomto roce byla nalezena část lebky. Z ní byl vytvořen tzv. Pitdownský člověk. Znázorňoval člověka žijícího v této oblasti před 500 000 léty.

O několik let později, byla tato lebka vzata kritickými vědci pod drobnohled a bylo zjištěno, že jen malý kousek kosti ze zadní části lebky, spodní čelist a dva lící zuby jsou pravé. Vše ostatní bylo šikovně uděláno z hmoty podobné sádře. Přišlo se na to, že původní části patřily orangutanovi. I přes tento podvod, zůstává tento přechodný typ člověka stále v mnoha učebnicích

Rok 1981 - V Indonésii byla nalezena část lebky a kousek stehenní kosti. Z těchto částí vznikl člověk žijící před 750 000 léty a je v učebnicích představen jako člověk z Jávy. I zde se musíme ptát, kolik fantazie

museli mít „vědci“, aby zhotovili člověka jen z kousku lebky a části stehenní kosti.

Rok 1925 - Ve státě Nebraska (USA) byl objeven jeden zub, který nemohl být přiřčen žádnému známému zvířeti. Tvarem se ale blížil zubu člověka. Proto byl vyvinut člověk k němuž se hodil tento zub. Měl žít před 1 miliónem roků. O několik let později, se nablízku našla zkamenělina jistého vymřelého druhu prasete. Bylo zjištěno, že nalezený zub patřil tomuto druhu prasat. Přesto je tento člověk z Nebrasky dále v učebnicích o evoluci.

Závěr

Celá teorie o pralidech spočívá na fantazii, a proto si nezaslouží pozornost. Dnes je již pokrok vědy tak vyspělý, že došel k závěru, že vše, co bylo dříve nalezeno, byl buď skelet typické opice, nebo typického člověka, který odpovídá absolutně dnešnímu člověku. Také dnes nacházíme lidi s nízkým i zvýšeným čelem, s delšíma i kratšíma rukama, širokým nebo úzkým obočím atd.. Tyto rozdíly spatříme u všech ras a národů a nikdo nemusí mít při tom dojem, že to jsou postavy podobající se opicím. □

Armin Krakolinig.

Smrt...a co dál?

Nadpřirozené nás láká, Neznámé, mystika, hrůza a strach. To vše svazuje dnešního člověka. Hrůzostrašné filmy (horory) smíšené se sexem velice často pojednávají o návštěvách z jiných světů. Knihy a tituly o satanismu, spiritismu a okultismu plní regály knihkupectví. Věštcí s nadpřirozenými schopnostmi jsou v kurzu. Televizní moderátoři představují lidi, kteří tvrdí, že mají spojení s mrtvými, kteří žijí ve světě duchů, nebo s lidmi, kteří žili v dávných dobách.

I přes tajemnou fascinaci není myšlenka na smrt vítaná, patří však k tomuto světu. Ať se nám to líbí nebo ne, smrt nastane dříve nebo později, přijde jako nevitáný host, který zaklepe na dveře každého člověka.

Ale kam člověk po smrti jde? Nemáme pocit určité nejistoty na cestě k neznámému cíli? Kam jdeme, když zemřeme? Do nebe? Do pekla? Do očistce? Do zapomnutí? Je smrt novým dobrodružstvím, nebo nekonečným klidem? Kde jsou naši milovaní mrtví? Již před mnoha staletími si tuto otázku také kladl Job. „Když umře člověk, zdalíž zase ožívne?“ (Job 14,14).

Moderní náboženství dávají celou řadu odpovědí. Muslimové věří, že konečné místo je buď v nebi, které představuje ráj, nebo v pekle, ve strašném hořícím místě. Buddhisté věří na různé stupně bytí, kterých může dosáhnout duše a to buď v nebi, nebo pekle. Hindové věří v reinkarnaci a na Nirvánu s posledním cílem stát se součástí kosmu.

Ale jak můžeme zjistit pravdu o smrti? Kam se máme obrátit, abychom našli odpověď na tuto otázku? Ke spiritistickým médiím? K parapsychologickým knihám a horoskopům? Bůh nám říká, že existuje jen jedna jistá cesta. Musíme otevřít starou knihu, Bibli, a důkladně ji studovat.

U Iz 8,19 čteme: „Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věštcích, kteříž šepčí a šveholí, rcete: Nemá-liž se lid na Bohu svém dotazovati? K mrtvým-liž místo živých má se utíkat?“

V téže knize říká: Iz 26,19: „Ožívouť mrtví tvoji, těla mrtvá má vstanou. Pročíte a prozpěvujte, obyvatelé prachu. Nebo rosa tvá jako rosa na bylinách, ale bezbožné k zemi zporážíš.“ Tento verš nám říká, že tvoji mrtví ožijou! Ale kdy? Již v okamžiku kdy zemrou, nebo později? Co se stane v okamžiku smrti?

Učení Bible o smrti je důsledné, není zmatené. Jedno z nejvýznamnějších míst v Bibli s touto tematikou nalezneme u Kazatele 12,7: „A navrátí se prach do země, jakž prvé byl, duch pak navrátí se k Bohu,

kterýž jej dal“. Řečeno jinými slovy: Když zemřeme, naše těla skládající se z minerálů země, se přemění v prach a náš duch se vrací k Bohu. Abychom lépe pochopili, co má na mysli pisatel Bible pod slovem duch, podívejme se do první knihy Bible, kdy Bůh stvořil člověka. 1 M 2,7: „I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země, a vdechl v chřípě jeho dchnutí života, i byl člověk v duši živou“.

Bůh použil prvky země ke zformování lidského těla. Adam měl mozek, ale nemohl myslet. Měl srdce, které nepracovalo. Měl krev v žilách, která necirkulovala. Byl připraven k životu, ale žádný život v něm nebyl. A co pak? „...a do jeho chřípí vdechl dech života.“ Stal se tajuplný pochod, který nedokáže provést ani moderní věda. „Duch života“ rozlišuje živého člověka od mrtvého.

Rovnice života a smrti.

Prvky země + duch = živé tělo

Když toto je začátek života, co se pak děje při smrti? Přesně obrácený pochod.

Prvky Země - duch = mrtvé tělo

Tuto pravdu si můžeme také následovně přiblížit. Přivedeme-li k žárovce elektrické napětí, pak žárovka svítí. Elektřinu přivádíme k žárovce zvenčí. Jestliže proud přerušíme, světlo zhasne. To stejné nastává při smrti. Když dech života jde zpět ke Stvořiteli, člověk zemře. Vše, co zůstává v těle, se skládá z prvků Země a přemění se v prach. Živý člověk přestává existovat.

V Bibli je smrt přirovnána ke spánku. Mrtví nevědí nic, co se kolem nich děje. Podle Bible nejde mrtvé tělo do nebe. Nejde ani do pekla, nebo očistce. Smrt je ukončení života až do doby vzkříšení, kdy se tělo spojí s dechem života. Kazatel 9,5: „**Nebo živi vědí, že umřítí mají, mrtví pak nevědí nic, aniž více mají odplaty, proto že v zapomnutí přišla památka jejich.**“

Mrtví nevědí nic! Nevědí, co dělají živí, neboť Bible říká u Joba 14,21: „*Budou-li slavní synové jeho, nic neví; pakli v potupě, nic o ně nepečuje.*“ A není to tak dobré? Zamysleme se nad tím na okamžik.

Nebe se stane peklem

Představme si, že zemře mladá maminka, která se dostane přímo do nebe a zanechá muže a dvě malé děti. Tato maminka se dívá ze svého pěkného místa v nebi na zem, kde pozoruje všechno dění. Vidí, že z jejího manžela se stal opilec který bije děti a žije s milenkou, která děti zanedbává. Na tento smut-

ný děj se musí denně dívat, hrozně ji to trápí, ale nemůže si pomoci, nemůže nic proti tomu dělat. Nebyl by to pro ni trest, kdyby se na to musela denně dívat? Neměla by klid ve dne ani v noci. Nestalo by se pro ni nebe peklem? Nebo co by cítili rodiče, když by viděli své děti umírat ve válce?

V Božím slově je utěšující pravda, že člověk, který umře, nerušeně odpočívá od životních problémů a starostí o své milé tak dlouho, dokud ho dárce života znovu nepovolá.

Lazarova historie nám ukazuje mnohé aspekty biblického pojetí smrti. Když se Ježíš dověděl o smrti svého přítele Lazara, označil ji jako spánek. Jan 11,11: „*To pověděl, a potom dí jim: Lazar, přítel náš, spí, ale jduť, abych jej ze sna probudil.*“ Když přišel Ježíš k Lazarovu hrobu a vchod byl uvolněn, zavolal: „*Lazare, pojď ven!*“ (Jan 11:43)

Představme si vzrušení zástupu lidí, když Lazar vyšel z hrobu ven. Ačkoliv byl Lazar již čtyři dny v hrobě, nemáme v Bibli žádnou zprávu o tom, že by vyprávěl zážitky z těchto čtyř dnů. Jak by také mohl, „mrtví nic nevědí!“ Ježíš ho jednoduše probudil ze smrtelného spánku, který může přerušit jen volání dárce života! To je také volání, které očekává Job. Job 14,15: „*Zavoláš, a já se ohlásím tobě, díla rukou svých budeš žádostiv.*“

V šestnáctém století totéž řekl Martin Luther: „Budu spát, až on přijde a řekne: Luthere, vstaň! Okamžitě vstanu a budu s ním navždy šťastný.“ (The Christian Hope, str. 37)

Jakou nádhernou nadějí mají křesťané! Po temné noci smrti nastane jítro zmrtvýchstání! Kristus bude volat a naši milí mrtví se budou probouzet.

Také apoštol Pavel dává prvním křesťanům utěšující poselství. 1 Tesalonickým 4:13: „*Nechciť pak, abyste nevěděli, bratří, o těch, kteříž zesnuli, abyste se nemoutili, jako i jiní, kteříž naděje nemají.*“

Skutečná naděje a pravá útěcha smutným srdcím se nenachází ve spiritistických seancích, nebo ve zmatených poselstvích esoteriků. Skutečnou nadějí mají jen Kristovi následovníci!

Skrze Kristovu smrt, jeho pohřbení a nádherné zmrtvýchstání, nám nebyla dána jen možnost zvítězit nad hříchem, ale také nad smrtí! Jan 11,25 „*Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude.*“

Jaké potěšující poselství. Po smrti budeme odpočívat tak dlouho, dokud Ježíš znovu nepřijde a nevezme nás do nebe, abychom s ním byli na věky.

M. A. Finley, Evangelizace,
volně přeložil Jaroslav Juřica

Staroslověnský překlad Bible a počátky českého biblického překladu.

MILAN LATKA

Snaší národní a kulturní historii je nerozlučně spjat překlad Bible, pořízený Cyrilem a Metodějem. Je to první překlad Písma svatého do národního jazyka mezi všemi Slovany a jeden z prvních v celé Evropě. Prozíravý moravský kníže Rostislav pochopil, co znamená hlásání křesťanství v jazyce srozumitelném lidu, jak z hlediska kulturního, tak z tehdejšího hlediska politického. Obrátil se proto do Cařihradu (asi r. 826), který tehdy slyšel učeností, k císaři Michaelovi III. se žádostí: „Lid náš se odřekl pohanství a chce zachovati zákon křesťanský, ale nemáme takového učitele, který by nám v našem jazyku pravou víru vykládal. I protož posli nám, pane, učitele takového, neboť od vás vždycky dobrý zákon na všechny strany vychází.“ Císař žádosti vyhověl a poslal na Moravu dva bratry, učeného Konstantina a Metoděje, osvědčivšího se již dříve v práci organizační a misijní. Na své poslání se soluňští bratři dobře připravili. Jejich starostí bylo opatřit příštím žákům písmo a přeložit do slovanského jazyka nejpotřebnější části Bible, totiž výňatky z evangelií, které se čtou při mši svaté. Proto tedy Konstantin sestavil slovanské písmo podle vzoru malých písmen řecké abecedy, tzv. hlaholici. Po příchodu na Moravu, r. 863, doplnili bratři tento výbor ještě překladem žaltáře, čtyř evangelií a Skutků apoštolských. Po smrti Konstantinově (Cyrilově), po slavném uznání slovanské liturgie papežem Janem VIII. (bulou z r. 880) arcibiskup Metoděj na

sklonku svého života pořídil soubor všech částí Písma svatého, jež byly v dřívějších dvanácti letech (869-881) jím, nebo pod jeho vedením přeloženy. Zda šlo o celý překlad Bible, či jen o výběr, není mezi odborníky jednota, ale nejlepší znalci staroslovanské Bible se kloní k názoru, že to byl v podstatě celý překlad Písma svatého.

Smrt Metoděje (r. 885) byla těžkou ranou pro slovanský církevní jazyk a slovanskou bohoslužbu. Kníže Svatopluk vypověděl uředníky Metodějovy a slovanský církevní jazyk se udržel jen při některých svatyních a kláštorech. V Čechách to byl klášter Sázavský, proslavený svým prvním opatem Prokopem, odkud však již roku 1097 byli slovanští mniši také vypuzeni. Slovanská bohoslužba se vrátila do Čech za Karla IV., do jím založeného (1346) kláštera „Na Slovanech“ (Emauzy).

Působením Metodějových žáků se ujala slovanská liturgie pevněji na jihu, kde za bulharského cara Symeona (893-927) vzniklo druhé slovanské písmo, tzv. kyrilice, utvořená z velkých řeckých písmen.

Cyrlometodějský překlad a celé působení Soluňských bratrů bylo ve svých důsledcích dílem nesmírného významu a dosahu. Církevní staroslovanský jazyk zprostředkoval Slovanům, nejdříve kmenům československým na Velké Moravě, kulturu jazykem jim srozumitelným a tak usnadnil rychlý rozkvět národní kultury většiny slovanských náro-

dů ve středověku. Díky tomuto staroslovanskému podkladu, byla u nás připravena půda pro vlastní literární činnost, která je ranější než národní literatura většiny ostatních Slovanů a jiných evropských národů.

Skvěle zhodnotil cyrilometodějský překlad biblických knih univ. prof. Mil. Weingart, který mimo jiné napsal: „Cyrlometodějský překlad biblických knih, čím jemnějšími metodami je zkoumán, tím více vyniká jako dílo geniální a ještě po tisíciletí překvapující svou dokonalostí. Bylo by zcela nesprávné domnívat se, že tento první slovanský překlad Písma byl primitivním pokusem, prozrazujícím svými barbarismy úporný zápas, jaký tu museli sváděti první překladatelé s textem místy velmi nesnadným a s jazykem k tak odpovědnému úkolu vůbec nevyuččeným, který nadto nebyl ani jejich jazykem mateřským. Nic takového!“

Cyrlometodějský překlad je především skvělé dílo teologické učenosti a textové kritiky. Víme, že Konstantin, nazývaný čestným epitetem „filosof“, byl jedním z nejlepších učenců tehdejšího Byzantska. Rozbor cyrilo-metodějského překladu ukazuje, že jeho tvůrci byli mužové hluboce zasvěcení do otázek dogmatických a do problémů textových, takže i v místech abstraktního obsahu, kde záleželo na vystižení jemných a nesnadných odstínů významových, první slovanský překlad vítězí přesností a výstižností.

Cyrlometodějský překlad však vyniká také po stránce jazykové. Je až úžasné, zamyslíme-li se, co znamenalo, použití dialektu makedonského selského a obchodního lidu bez vyšší kultury a zformovat tento venkovský dialekt tak, aby obstál v úkolu nejodpovědnějším tehdejšího křesťana a v soutěži s jazykem řeckým, vybroušeným literární tradicí půl druhého tisíciletí. A přece tato zkouška se podařila! Nenačnete tu nejasnosti ve stavbě věty; nenajdete tu anakoluty, které by prozrazovaly neobratný zápas o slovo, není tu otrockého slovosledu, který by nesměle pokulhával za řeckým vzorem proti přirozenému pořádku slovan-skému; není tu mnoho gracismů, které by kalily slovanský jazykový charakter...

Nadto je tento cyrlometodějský překlad dílem velkého stylistického umění. Zejména to platí o evangeliích a žaltářích. Ten, kdo je do staroslověňštiny překládal, dobře věděl, že to jsou texty, určené k tomu, aby byly nahlas recitovány, resp. zpívány, a že musí také zvukově vyhovovat tomuto účelu svým umělým laděním, vkusným střídáním hlásek a budováním takových vět, které by dávaly lahodnou zvukovou linii a končily umělecky tvořenou kadenčí. Toto hudební umění slova bylo ovšem rafinovaně vypěstováno v byzantském liturgickém zpěvu a bylo přeneseno na novou půdu slovanskou. Není to jen přirozená zásluha libozvučnosti staro-slověňštiny s její bohatostí samohlásek (přibližně 48 %), že staroslověňský biblický překlad při hlasité recitaci tak krásně zní, nýbrž je to výsledek cítěl-domé šlechtitelské práce cyrilo-metodějské.

Všemi těmito stránkami- teologickou, textově kritickou, jazykovou a stylistickou - jeví se nám cyrlometodějský překlad jako dílo geniální, jaké se v životě národů vyskytá jen jednou za několik století“. Zánik

slovanské bohoslužby na Sázavě a převaha latiny koncem XI. století odsunuly staroslovanskou Bibli do pozadí. Velmi k tomu přispělo i pozvolné utváření češtiny v samostatný jazyk, značně odchylný od církevní slovanštiny. Tak vznikla potřeba nového, českého překladu Bible. Pro první tři století nemáme však jiných dokladů než několik glos, poznámek, vepsaných v 11. nebo 12. stol. do latinské Bible z 9. stol., chované nyní ve vídeňské Národní knihovně. Tyto tzv. „Vídeňské glosy“ jsou jazykovou směsicí staré češtiny s církevní slovanštinou. Vydavatel glos V. Jagič se domníval, že to byl buď chorvatský hlaholita, který žil v některém českém klášteře, nebo Čech, který poznal církevní slovanský Biblický překlad chorvatské redakce V. Vondrák míní, že to byl Chorvát, který žil v Čechách i po zrušení slovanské bohoslužby v sázavském klášteře. Akademik Fr. Trávníček však podrobným rozbořem dokázal, že původcem glos byl Čech, znalý staré církevní slovanštiny.

Z řídkých stop staroslovanského evangeliího překladu v staročeských literárních památkách je patrné, že vědomé počesťování evangeliího textu byl proces velmi dlouhý, který zesílil zvláště po potlačení slovanské liturgie na Sázavě.

Z biblických knih byly nejdříve překládány do češtiny knihy nutné pro bohoslužby, evangelia a žaltář. Až na evangeliář Neuberský a evangeliář Olomoucký z r. 1421, dar kněžny Kačny olomouckým klásterem, jsou to památky většinou nevzhledné, spěšné a mnohdy i nedbale vepsané na prázdné listy latinských rukopisů... Byly po většině soukromou pomůckou kněžskou, kterou si často sám upravil podle místních potřeb, aby text Písma byl lidu při předčítání v kostele co nejsrozumitelnější. Tak lze vysvětlit značnou pestrost těchto památek

po stránce jazykové, ve fonetice, v tvarech i lexiku, s příměsí dialektických prvků, jejichž krajový okres se dá leckdy i blíže určit. Tak je charakterizuje náš nejlepší znalec staročeských evangeliářů, dr. Jos. Vašica.

Ve druhé skupině evangeliářů - Benešův, Neuberský neboli Čtenie zimního času, Pražský a j. - jeví se již snaha po nejtěsnějším přiblížení se latinské předloze. Nejosobitější z těchto evangeliářů je evangeliář Pražský neboli Třeboňský, vystihující případně smysl originálu. Vedle evangelií nejrozšířenější biblickou knihou byl staročeský žaltář. Soudí se, že existoval již v 10. nebo 11. stol. Legendy českých světců (Křišťan) se nejednou zmiňují o žalmové modlitbě a zvláště v ženských klášteřích byl žaltář jistě nepostradatelnou knihou modliteb. Nejstarší úryvky překladu žalmů byly vepsány koncem 13. stol. mezi řádky latinského žaltáře z kláštera Svatojiřského v Praze. Protože meziřádkový český vpis v latinském textu nebývá shodný s latinským textem, usuzuje se, že byl přejat již z nějakého samostatného úplného českého překladu. Se Svatojiřským žaltářem souvisí meziřádkový překlad žaltáře Wittemberského ze 14. stol. a žaltář Bible Leskovecko-Dráždanské, vyznačující se proti pozdějším plynulostí a zvukovou tvárností, vypěstěnou ústním přednášením. Další redakci žalmového překladu představuje žaltář Klementinský (14.stol.) a Kapitolský (kolem 1370), přibližující se již více znění latinské Vulgaty. Dalšími recenzemi staročeského žaltáře je žaltář Poděbradský (1396) a s ním shodný žaltář Dubský (1416) a několik menších zlomků.

Překlady ostatních částí Bible vznikaly částečně ve stol. 13., částečně na počátku stol. 14. V biblickém překladu se projevuje i povaha doby. Je to kněžstvo, které od 13. stol.

si všímá české řeči, netají se svým češtvím a překládáním žalmů, perikop, homilií a zpo-
vědních formulí se stává prvním pěstitelem
národního písemnictví a přirozeným obráncem
rodného jazyka. Překlady Biblí jsou i důležitou
složkou české literatury a česká řeč převzala
mnoho prvků z tohoto pramene.

Po staletém zrání přišla konečně doba skli-
zně. Ve druhé polovině 14. stol. byly sebrány
všechny knihy Písma svatého v jeden svazek,
v jednu staročeskou Bibli. Dr. Jos. Vraštil
ve své rukopisné - práci o první recenzi sta-
ročeské Bible, klade její vznik do osmdesátých
let 14. stol., kdy byla napsána nejstarší česká
Bible Leskovecko-Dráždanská. Třeba svazek
celé české Bible se nám zachoval v rukopi-
sech ze sklonku 14. a počátku 15. stol., jazyk
svodů ukazuje na druhou polovinu 14. věku.
Podnět k pořízení celé české Bible hledá Dr J.
Vraštil u Tomáše ze Štítného, u něhož zjišťuje
nápadné jazykové shody s biblí Leskovecko-
Dráždanskou. Bohužel, nejstarší kodex toho-
to prvního svodu české Bible - Leskovecký
- shořel v Lovani r. 1914, kam byl tento vzácný
rukopis poslán k ofotografování. Bible se vy-
značovala skvělou úpravou a bývala majetkem
vladycké rodiny Leskovců. Později byla zís-
kána královskou knihovnou v Drážďanech,
proto též její jméno: Dráždanská. Pouze tře-
tina této Bible, tak důležité pro studium sta-
ročeské Bible, je zachována ve fotografických
snímecích.

Časově druhou staročeskou biblí je Bible
Litoměřicko-Třeboňská, napsaná v letech 1411
- 1414. Jak již u starých knih bývá, její his-
torie byla jistě velmi bohatá, o čemž svědčí i
její různá jména. V literární historii je známa
pod jmény: Bible Litoměřicko - Třeboňská,
Bible Slavatovská, Bible Zmrzlíková, nebo
také Bible Matěje z Prahy. První název je pod-
le místa dnešního uložení. Vedle dvou svazků,
uložených v oblastním archivu v Litoměřicích,
je třetí svazek v archivu v Třeboni. J. Jireček,
podle dvou erbů, zobrazených v prvním díle
před knihami Mojžíšovými, se domníval, že
jde o erb pánů z Chlumu (Slavatů), kteří by-
li známi jako přívrženci a ochránci M. Jana
Husa; vyslovil domněnku, že patrně sám M.
Jan Hus dal podnět k napsání této Bible pro
pány rodu Slavatovského. Odtud název Bible
Slavatovská. Toto Jirečkovu mínění opravil
Augustin Sedláček, známý znalec erbů čes-

**Podstatou celého křesťanského života je
víra a láska. Víra je nasměrována k Bohu,
láska však k lidem a bližnímu.**

**„Nejsem nevěřící. Své děti jsem nechal
dokonce pokřtít. Ve skutečnosti se mě víra
nedotýká. Ještě ne. Ale v určitých situacích
se dokonce modlím. K tomu se však nikdy
nepřiznám.“**

**„Obchod...Obchod...Obchod! Co bude zítra...
jak to půjde dále? Nemám pro nic jiného
smysl. Nacházím se v absolutně bezvýchodné
situaci.“**

**Všude jen výmluvy. Nemám čas. Nikdo
neřekne, o co vlastně jde. Nevězí to
v okolnostech, je to v nás. Ve mně. Žijeme
mimo sebe, mimo bližního. O Bohu nemluvě.
Tak mineme cíl. Bible to nazývá hříchem.
Krátce a výstižně.**

**Dnešní domov je centrem vyspělé techniky.
Člověk je humánním kapitálem, ze slova
Ty se stalo Já. Vše je v pohybu. Ale otázky
se množí. Vyplatí se žít? Motivy se nám
vytratily. Jeden z nás zemře. Najednou není
pro nás důležité co máme, nebo co jsme.
Co nám pomůže, když jsme získali celý
svět, ale duši svou ztratili? U Boha platí
jiné hodnoty. Navštívili jste mne. Dali jste
mi napít. Dali jste mi najíst. Nic nebude
zapomenuto. Člověk buď člověku člověkem.**

**Určitě můžeme žít i bez Boha. Mnohým to
jde docela dobře. Někteří jsou morální, jiní
nežijí v manželském svazku, někteří lžou,
kradou, zabíjejí. Vše je moderní a zřejmě je to
nezatěžuje. Dokážeme rozeznat dobro od zla?
Často nedokážeme jedno konat a druhého
zanechat. Nedovedeme si přiznat: potřebuji
Boha, abych se stal celým člověkem. Bůh
chce udělat nemožné možným. Chce z nás
udělat skutečného člověka mezi lidmi.**

kých šlechtických rodů; dokázal, že jde o erb Petra Zmrzlíka a jeho choti Anny z Frymburka. Odtud novější název: Bible Zmrzlíková. Konečně bývá někdy nazývána podle písaře biblí Matěje z Prahy. Dnes je Bible rozdělena na tři části, dvě Litoměřické a jednu Třeboňskou; původně však sestávala jen ze dvou dílů. Roztržení bylo zaviněno při vazbě druhého dílu. Kodexy jsou dobře zachované, svázané v tuhých, tlačných deskách s kováním a se sponami k zavírání. Z doslovu - po knize Zjevení sv. Jana - se dovídáme, že Bible byla dopsána v den sv. Apoleny L. P. 1414.

Kdo dal podnět k sepsání této Bible, za niž podle slov J. Dobrovského, by se nemusil stydět ani král? Podle erbů, o nichž je zmínka shora, byl to pravděpodobně bohatý milec krále Václava IV., Petr Zmrzlík a jeho paní Anna z Frymburka. Písařem Bible byl Matěj, syn Jakuba z Prahy. Pozdější osudy rukopisu nejsou známy, až první a třetí díl se objevuje v biskupské knihovně v Litoměřicích, pro niž je pravděpodobně zakoupil zakladatel této knihovny, milovník a sběratel rukopisů, biskup Emanuel Arnošt z Valdštejna (1759 - 1789). Svazek druhý, Třeboňský, podle záznamů na druhé straně posledního listu, náležel v 16. stol. rodině Hozlaurů z Hozlau. Barbora, dcera Uršuly Záleské z Hozlau, se provdala za Jana ml. Vratislava na Mníšku, a tak se stal kodex majetkem hrabat Vratislavů z Mitrovic, v jejich pražském archivu spatřil r. 1792 kodex J. Dobrovský. V Praze zůstal až do r. 1818, načež se stal majetkem správce V. Střížka, který rukopis daroval - neznámo přesně kdy - knížeti Janu Adolfo Schwarzenbergovi a tak se kodex dostal do Třeboně. Bible je cenná i s hlediska uměleckého, jak ukážeme ještě později. Seřazení Biblických knih. Časově třetí staročeskou Bibli první recenze je Bible Hlaholská neboli Emauzská. Z několikadíl-

né Bible je zachován jen díl druhý z r. 1416 a z ostatních jen několik zlomků. Bible je zajímavá svým osudem i celkovým rázem. Byla opsána v benediktinském klášteře na Slovanech, patrně k účelům bohoslužebným, českým jazykem, avšak písmem hlaholským. Na počátku 17. stol. bylo použito pergamenových listů kodexu k vazbě farních a jiných knih patrně křížovnickým řádem, protože byly nalezeny na vazbě matrik far tohoto řádu (v Dobřichovicích, v Tursku). Posledním rukopisem první recenze je dvoudílná Bible Olomoucká z r. 1417, uložená od osmdesátých let 18. stol. v studijní knihovně v Olomouci, kam se dostala pravděpodobně z některého zrušeného Moravského kláštera. V Olomoucké Bibli je nejúplnější text první recenze; z Leskovecké Bible máme totiž k dispozici toliko třetinu ve fotografických opisech, z Hlaholské jen druhý díl a Litoměřicko-Třeboňská byla podrobena pronikavějším pozdějším korekturám.

Pravděpodobně již na prahu 15. stol., ne-li dříve, vzniká druhá recenze české Bible (N. Zákon Mikulovský z r. 1406, Bible Boskovská, druhá Bible Olomoucká a j.). Starý překlad byl důkladně přepracován po stránce tvaroslovné, skladbové a zvláště lexikální a bylo v něm dbáno větší věrnosti a doslovnosti proti volnějšímu znění recenze první. Nejnověji klade vznik druhé staročeské biblické recenze ještě před hnutí husitské - na rozdíl od Dr. F. M. Bartoše - polský slavista Stanislav Urbańczyk, který z jazykových důvodů soudí, že tvůrce této recenze je třeba hledat v okruhu vlivu Štítného.

O bohatosti staročeských biblických rukopisů svědčí jeden z posledních jejich soupisů z r. 1952. V tomto soupisu je uvedeno 25 úplných rukopisných českých biblí, 27 rukopisů Starého zákona, 35 ruko-

pisů Nového zákona, 22 žaltáře, 17 evangeliářů, vedle menších zlomků různých knih Bible.

Význam staročeského překladu Bible výstižně charakterizuje profesor J. Vašica: „Staročeský překlad Bible, jehož nejstarší recenze byla kodifikována v těchto čtyřech rukopisech, přesahuje daleko svým významem rámec bohemistiky. Především je to vůbec nejstarší překlad celé Bible ve slovanštině. Legenda o sv. Metodějovi sice vypráví o tom, kterak staříčský arcibiskup moravský v posledních letech svého života za pomoci dvou kněží - rychlopisců přeložil z řečtiny všechny knihy Písma, kromě Makabejských, dokud nebyly ztlumočeny již dříve společnou prací se sv. Cyrilem, ale bylo-li tomu skutečně tak, dílo Metodějovo zmizelo beze stopy. Teprve r. 1499 na Rusi novgorodský arcibiskup Gennadij, s velkým úsilím shledal po kláštorech ruských i balkánských knihy již přeložené a ostatní dal nově přeložit, pořídil úplnou církevně-slovanskou Bibli. Dále staročeský překlad zasáhl svým vlivem i mimočeská kulturní prostředí. Jeho účinek je možno stopovat hluboko do 16. stol., např. v prvním vydání Běloruské Bible Františka Skoriny a v první tištěné Bibli církevně-slovanské nákladem knížete Ostrožského z r. 1851; nejvíce mu však podlehl překlad staropolský. Závislost na staročeské předloze se jeví jak v nejstarším polském žaltáři, psaném v roce 1340 pro polskou královnu Markétu, dceru Karla IV., tak i v Bibli královny Žofie z r. 1455 . . . Kdežto první úplná Bible Polská, tzv. Bible Leopoldy, je tisk až z r. 1561, český národ vlastní jen z 15. věku na třicet rukopisných biblí, z nichž některé svou výzdobou patří mezi neocenitelné památky domácího umění, a skoro třikrát tolik rukopisných částí Bible, nehledě ani k dvěma prvotiskům úplné Bible již z konce osmdesátých let téhož století“. □

Utrpení proč je Bůh dopouští?

PETER HAHNE

Zpívají křesťané vždy haleluja?

Často nemohou ani křesťané v určitých životních situacích nic říci než „Kyrie eleison“ – „Pane, smiluj se“! Bylo by mylné se domnívat, že křesťané mají privilegium opravňující ke stálému volání „haleluja!“ Na tomto světě, ale ani v mém životě víry neexistuje nepokořené haleluja, nýbrž jen takové haleluja, které se vždy znovu prosazuje skrze Kyrie eleison“ (Kurt Heumbucher). Je klamným svodem tvrdit, že ten, kdo je postižen nemocí a utrpením, správně nevěří. To jsou lidé, kteří s náboženskou pýchou prohlašují: „Kdo skutečně věří, ten není a nebude nemocen. Utrpení pro něj neexistuje.“ Jaké nezodpovědné blouznění!

Kolik angažovaných křesťanů, s širokým polem působnosti, těžce ve svém životě trpělo. Mám na mysli na Ludwiga Hofackera. Narodil se r. 1798 a stal se kazatelem za duchovního probuzení ve Švábsku. Jeho teologickou práci stále znovu omezovaly těžké nemoci. Zemřel již ve 30 letech. Silně trpící Hofacker kázal pouhé čtyři roky. Dva roky ve Stuttgartu a dva roky v Riedlingshausenu u Marbachu. Celkem jen 100 kázání! Lidé však cestovali často celé hodiny, aby tohoto muže slyšeli. Bez Ludwiga Hofackera by nebyl myslitelný jihoněmecký pietismus. Krátký život plný bolesti byl pro nespočetné posluchače požehnáním.

Martin Luther mohl jednou říci: „Bůh je skrze nemoc často více oslaven než skrze zdraví.“ Také on byl často a těžce nemocen. Ale Luther nevěřil, že by příčinou byl nedostatek víry. Jako by ten, jenž má dostatek víry, vlastnil i záruku na zdraví. Na druhé straně však Luther varoval před tím, aby nemoci nebyly přijímány fatalisticky jako slepý osud. Je a zůstává apoštolským příkazem vzkládat ruce na nemocné (Mk.16,18c). Modlitba je křesťanskou povinností. Ale platí vždy biblická podmínka: Pane, ne má, ale tvá vůle se staň.“

Farář Paul Deitenbeck vypráví s otevřeností, kterou chce jiným pomoci, o umírání své dvouleté dcerušky. Ponenáhlé loučení s malým dítětem, trpícím vážnou ledvinovou chorobou, trvalo 14 měsíců. Jaká to musela být muka pro rodiče! „Nechali jsme na ni vzkládat ruce jednoho požehnaného muže a mnoho věřících se za toto dítě modlilo. Až do konce jsme počítali s Božím zázrakem. On však pokládal naše zranění za správnější než uzdravení.“ Snad to byl právě tento prožitek, kterým se stali Paul a Hilde Deitenbeckovi požehnáním pro nespočetné množství trpících.

A právě toto má cenu v době, kdy dávají zarmoucení pozůstalí tisknout na smuteční oznámení: „Prosíme, abyste upustili od kondolenčních návštěv.“ Protože lidé

mají strach z prázdných slov útěchy, která působí ve srovnání s tvrdou řečí utrpení příliš povrchně. Snadno se křesťané dopouštějí chyby, když chtějí trpící těšit biblickými citáty, aniž dříve pořádně pochopili skutečnou situaci. Takové nemilosrdné chování musí roztrpčít. „Buďme opatrní, abychom se v rozhovoru s trpícími příliš rychle nevměšovali do bolestného příběhu druhého člověka a nepokoušeli se mu jej zdůvodňovat, jinak se dostaneme velmi brzo na místo Jobových přátel s jejich rozvlácným a zbožným mluvením“ (Kurt Heimbucher).

Jsou lidé, kteří šíří svým přehnaným optimismem malomyslnost místo povzbuzení. To vytváří ovzduší krutosti. Jen prožitá bolest vytváří předpoklady pro útěchu z vlastní zkušenosti. A jen takovou mohou pak dávat dál. 2 K 1,4-7: „Kterýž těší nás ve všelikém soužení našem, abychom i my mohli potěšovati těch, kteříž by byli v jakémkoli soužení, a to tím potěšením, kterýmž i my potěšeni jsme od Boha. Nebo jakož se rozhovňují utrpení Kristova na nás, tak skrze Krista rozhovňuje se i potěšení naše. Nebo buďto že soužení jsme, pro vaše potěšení a spasení soužení jsme, kteréž se působí v snášení týchž trápení, kteráž i my trpíme; buďto že potěšování býváme, pro vaše potěšení a spasení potěšování býváme. A naděje naše pevná jest o vás. Poněvadž víme, že jakož jste účastníci utrpení, také i potěšení.“

Sám Pavel, ne malý apoštol, ale apoštol národů, musel nést po celý svůj život břemeno utrpení. Mluví o „ostnu v těle“ (2 K 12). Vždy znovu snažně prosil Boha, aby mu odejmul ono trápení. Kristus mu však odpověděl: 2 K 12,9: „Ale řekl mi: Dosti máš na mé milosti, neboť moc má v nemoci dokonává se. Nejraději tedy chlubit se budu nemocí svými, aby ve mně přebývala moc Kristova.“

Z Pavlova života se můžeme učit: Jeho odvaha přiznat si vlastní slabost ho povzbuzovala, aby posiloval jiné lidi v jejich slabosti. Augustin mohl říci: „*Bůh tě vyslýchá ne proto, že to chceš ty, ale proto, aby tě zachránil.*“ Vytýkat křesťanům, procházejícím zkouškou utrpení, nedostatek víry, je farizejská domýšlivost. Význam pastýřské služby duchovního spočívá v tom, aby dodával odvahu ve víře, a ne, aby vytýkal nedostatek víry.

Podle Bible si musíme uvědomit, že pronásledování a utrpení jsou v křesťanově životě docela normální jevy, nejsou to žádné „*provozní úrazy*“. Víra v Krista nás nezanese do slunné sféry usměvavého a bezbolestného života. Naopak - víra znamená vzít na sebe kříž. Mk 8,34: „*A svolav zástup s učedníky svými, řekl jim: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj, a následuj mne.*“ Staňme se podobnými Kristu. Fp 2,5: „*Budiž tedy tatáž mysl při vás, jakáž byla při Kristu Ježíši*“, - verš 7: „*Ale samého sebe zmařil, způsob služebníka přijav, podobný lidem učiněn.*“ Duch svatý nás vede blíže ke Kristu, ne od Krista.“ (Hans von Keller). Blouznění je pouhý výsměch Kristovu utrpení.

Jak často nás křesťany přepadá žal a zármutek. Utrpení a bolesti přináší slzy. Nenechme si namluvit, že ten, kdo málo pláče, je zbožnější, Mohlo by to platit právě naopak. Neboť křesťané nepláčou do prázdna. Znají toho, kdo sám jednou všechny slzy setře: Ježíše Krista Zj 21,4: „*A setřeť Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; nebo první věci pomínuly.*“ Velký švábský teolog Johann Albrecht Bengel řekl: „*Křesťané, kteří nepláčou a myslí si, že jsou zvlášť silní ve víře, by se neměli klamat. Bůh jim potom jednou u cíle nebude moci ani slzy setřít.*“

Skryt v Boží dlani

V utrpení mám co činit s Bohem. Nejsem hříčkou slepého osudu. Boží příslib zní: Iz 43,1.2: „*Ale nyní takto praví Hospodin stvořitel tvůj, ó Jákobe, a učitel tvůj, ó Izraeli: Neboj se, nebo vykoupil jsem tě, a povolal jsem tě jménem tvým. Můj jsi ty. Když půjdeš přes vody, s tebou budu, pakli přes řeky, nepřikvačí tě; půjdeš-li přes oheň, nespálíš se, aniž plamen chytí se tebe.*“ Být skryt v Boží dlani – to platí právě tehdy, kdy nám sahá voda až po krk a bolest nás chce pohltnout.

„Nic neutěší mocněji než jistota, že jsme uprostřed utrpení obklopení Boží láskou (Jan Kalvín). Nedávno jsem četl potěšující větu: „Také nemoc pochází z Boží ruky, ale Bůh ji zase nepouští ze své ruky.“ Aidlingskéh diákonky zpívají píseň plnu radostné víry: „Pane, protože mě pevně drží silná ruka, tiše důvěřuji.“

Tato jistota mě stále nese. Také tehdy, když jsem natolik slabý, abych se chopil Boží ruky. Z jednoho koncentračního tábora se nám dochovala tato modlitba: „Když se nemohu chytit tvé ruky, vezmi ty mou do svých dlaní. Ujmi se milostivě mé duše, doveď mě k dobrému konci.“

Ne v idylické chvíli za psacím stolem, ale v hlubokosti utrpení píše Dietrich Bonhoeffer, jeden z mučovníků Třetí říše, tyto verše:

„A jestliže nám podáš těžký kalich,
plný hořkosti,
naplněný utrpením až po okraj,
přijmeme ho vděčně, bez zachvění
z tvé dobré
a milostivé ruky.“

V jistotě, že nás chrání dobré síly, čekáme klidně, co má přijít jen. Večer i ráno je s námi Bůh milý a bude s námi každý nový den.“

Tuto báseň mohl Bonhoeffer napsat v těžkých chvílích jako svědectví křesťanské odevzdanosti. A já se vás ptám: „Jestliže někdo může v takové Boží důvěře překonávat své utrpení, komu jinému pak chcete svěřit svůj život, ne-li tomuto Bohu?

Každého z nás může postihnout bolest rozloučení. Rozloučení s drahým člověkem, s vlastním zdravím a svěžestí, s dětmi, ano, jednoho dne pak i s vlastním životem. Tu nás utěšuje slovo bonnského profesora teologie Theodora Christlieba, jenž je jedním z otců německého společenského hnutí: „Pane Ježíši, se vším se musíme jednou rozloučit, jen s Tebou ne.“

Jestliže mají diamanty zářit

V utrpení na nás Bůh mimořádně pracuje. To je často těžké. Člověk je nejcennější stvoření z celého tvorstva, protože byl stvořen k Božímu obrazu – 1 M 1,27: „*I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je.*“ Tím z nás Bůh učinil osobnosti. Mluví k nám ve svém slovu, v Bibli. Dává se od nás v modlitbě oslovovat. Ví, co je pro nás dobré. Bůh se o nás stará, aby z našeho života něco bylo. Ježíš Kristus říká: J 14,19b: „*...ale vy užijete mne; nebo já živ jsem, a i vy žijí budete.*“ Takovou máme pro něho cenu!

Vezměme něco velmi cenného. Například neopracovaný diamant, dobytý ze země je nevzhledným materiálem. Teprve broušením a leštěním se z něho stane zářící drahokam. Musí se na něm tvrdě pracovat, aby získal svoji pravou hodnotu. Právě tak pracuje Bůh na nás. Ne, aby nás sadisticky mučil, ale aby z nás něco udělal: vyhraněné osobnosti. Automobilová pneumatika může jen tehdy při smyku na mokré silnici kontaktem se zemí

zachránit život, jestliže je její profil dobrý. Hluboké zářezy na pneumatice nejsou poškozením materiálu, ale dávají mu teprve správnou hodnotu.

Bible používá obrazu hrnčíře a hlíny. Bůh nás ztvárňuje podle svých představ. To nás občas může bolet, avšak dává to našemu životu podobu, tvar. Hlína v ruce hrnčíře – Iz 45,9: „*Běda tomu, kdož se v odpory dává s tím, jenž jej sformoval, jsa střep jako jiné střepiny hliněné. Zdaliž dí hlina hrnčíři svému: Což děláš? Dílo tvé zajisté ničemné jest.*“ – Jr 18,6: „*Zdaliž jako hrnčíř tento nemohl bych nakládati s vámi, ó dome Izraelský? dí Hospodin. Aj, jakož hlína v ruce hrnčíře, tak jste vy v ruce mé, ó dome Izraelský.*“ – znamená: Bůh nás vychovává, aby z nás něco bylo. (Žd. 12,4-11). Kdo chce mít kvalitní život, musí si dát líbit Boží zářezy. Tato často bolestná „škola utrpení“ nechává náš život dozrávat. Protože však pocítujeme utrpení jen negativně a nevidíme v něm Boží výchovu, vzpíráme se Bohu, místo abychom se od Něho učili. Proto máme dnes tak málo pevnosti ve víře. Proto jsme neustále unášeni závanem kdejakého učení. Ef 4,14 „*Abychom již více nebyli dětmi, zmítající se a točící každým větrem učení v neustavičnosti lidské, v chytrosti k oklamávání lstivému; z pravé cesty.*“

Kristus však chce, abychom byli hluboce zakořeněni v něm. Neboť čím hlubší jsou naše kořeny, tím stálější je náš „strom života“ v bouřích každodenních starostí. Pevnost ve víře a zakořenění v Kristu patří k sobě Ko 2,6-7: „*Protož jakož jste přijali Krista Ježíše Pána, tak v něm chodíte, vkořenění a vzdělání na něm, a utvrzení u víře, jakž jste naučeni, rozhovnující se v ní s díky činěním.*“ Jak dostane rostlina hluboké kořeny? V Izraeli jsem to pozoroval v háji mladých palem. Drobné rostlin-

ky měly všechny vsazeny kamínky ve svých korunách. Má se jim tím zabránit v rychlém vzrůstu do výše. Nejdříve mají vyhnat kořeny. Jaký to příklad pro náš život!

Bůh na nás mnohdy klade břemena. Ne, aby nás trápil, ale aby nás zakořenil v důvěře k němu. Aby nás životní bouře nemohly povalit a abychom neminuli cíle. Bůh má s námi jen jeden záměr: Abychom přišli jednoho dne k němu na věčnost. Tam nás chce táhnout v lásce i utrpení. „Hned v milování, hned s bolestí jsi ke mně přicházel, Bože, můj Pane.“

Uzrát utrpením pro věčnost – za tím vězí hluboké tajemství. „Nejsme postaveni do tohoto světa zbytečně. Máme zde dozrát pro jiný svět“ (Mathias Claudius). Není to proto žádná světu cizí sentimentalita, jestliže v písni prosíme Boha: „Veď nás slzavým údolím do země sladké blaženosti.“ Často se stává, že Bůh něco vezme, aby mohl darovat něco většího.

Náš základní postoj je rozhodující: Zda se totiž pokládáme za Boží děti a zda máme Boha za svého Otce. Pak smíme poznat: Bůh je vždy pozitivní. Všechno, co má s námi v plánu, má pozitivní smysl, protože nám chce pomoci. Člověk musí být jen připraven, aby s Ním šel po Jeho cestách. „Lidé, kteří žijí ve věčné opozici, nepřijdou nikdy na to, jaké má Bůh s nimi záměry, a navíc ještě přispívají k tomu, aby je zmařily“, (Thielicke). □

Potřebujeme anděla strážného?

Hlad po duchovních zážitcích roste. Současně, ale klesá zájem o systematické studium Bible. Tím také roste nebezpečí, že naše víra ztratí půdu pod nohama a dostaneme se do spekulativní a esoterické oblasti.

„Mimopozemšťané“, mínění jsou andělé, probouzejí lidskou fantazii. Dokonce i středisko světového filmového průmyslu, Hollywood, se tohoto tématu dotklo filmy, jako např. „Město andělů“ nebo „Randevu s andělem“. Že téma o andělech se stále častěji stává obsahem mnoha filmů, je důvodem k zamyšlení. Je tomu tak především proto, že se jedná o lidské představy nebeských bytostí. Tyto bytosti jsou lidským očím neviditelné.

Od sedmdesátých let minulého století jsou soustavně odbourávány hranice okultního světa. Proto nás nemůže překvapit, že mnohé představy o andělech nemají s Biblií a křesťanstvím vůbec nic společného. Tak zvaná konjunkтура andělů je také podpořena hnutím New-Age.

Je přirozené, že se obraz andělů s dobou měnil. První papežové si je představovali v mužské podobě. Některé obrazy ze staré doby je zobrazují s plnovousem. Ve středověku to byly spíše postavy žen. Baroko je představovalo v nejrůznějších kýčovitých podobách. Všechna zmíněná vyobrazení však neodpovídají biblickému popisu. Lidé a filmy je představují jako mocné hrdiny, kteří dělají úžasné činy.

Biblický realismus dává andělům úkoly, nenechává je uctívat a modlit se k nim, brání všem spekulacím.

Děkujeme Bohu, našemu Pánu a „veliteli“ zástupu andělů, že tito mocní pomocníci slouží lidem. □

Jaroslav Juřica

Neodpírej dobrodiní

Neodpírej dobrodiní těm, kdo je potřebují,
když je v tvé moci něco učinit.

Neříkej bližnímu: Přijď jindy,
když právě teď mu můžeš pomoci.

Nechystej proti bližnímu nic zlého,
když k tobě chová důvěru.

Nežaluj nikoho pro nic za nic,
když ti neprovedl žádné zlo.

Nezávid' člověku, jenž násilí páše,
nesdílej žádnou z jeho cest.

Hospodinu se hnusí každý zvrhlík,
s upřímnými však sdílí svá tajemství.

Hospodinovo prokletí stíhá dům darebáka,
obydlí spravedlivých ale požehná.

Pro posměvače má Hospodin jen posměch,
pokorným však svou přízeň věnuje.

Moudrým připadne za dědictví sláva,
tupce však čeká jen potupa.

Příslaví krále Šalamouna 3. kap. 27-35, NBK 2004

